

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek 4r
kedvezmény.

HUSVÉT.

Ó! síri éjszakának hajnala,
Üdv, üdv neked, sírból kelő remény!
Az égbe röppen lelkünk szárnya ma,
Feltámadásunk boldog ünnepén!
Velünk az égnek minden angyala
S mig száll a napnak ragyogó sugára,
Ébred az új élet csodás világa —
S imádkozunk a szent nap reggelén!

A fájdalom nyögése megpihen,
Zsolozsma zendül a jajszó helyett,
A bú megenyhül a sajgó szíven,
Fény szállja meg a régi sebhelyet.
Ah! érzem én, ki itt küzdék hiven,
Hogy földi létünk bármi szenvedése
Az égben bizton vár engesztelésre —
S örökfény gyúl ki a kereszt felett!

Üdv, üdv neked, sírból kelő remény!
A boldogság is téged ünnepel;
Itt ég ma lángja milliók szemén,
De holnap rá borúl a gyászlepel.
Szívünk a sírtól úgy reszket szegény,
Mert a halálba térne minden üdve,
Szentsége mind a semmiségbe dülne,
Ha napja többé nem ragyogna fel.

Ó! síri éjszakának hajnala,
Feltámadás reménye, csillagunk!
Feléd, feléd száll lelkünk szárnya ma,
Ha szenvedők, ha boldogok vagyunk;
Szólj hát nekünk: derül-e nappala
A síri éjbe omló szíveinknek?
Vigasztalása lesz-e könyeinknek?
Ó! szólj, beszélj, ma csak rád hallgatunk!...

És ím a Husvét harsonája zeng,
Szavára a föld mély visszhangot ad;
A hegytetőn lombok zászlója leng,
A rengetegben zúgó taps riad.
Víg zajba csap a völgyi méla csend,
A jégbilincsnek összetörve zára,
Gyöngyös habot visz szét a csermely árja
S a puszta rónán új élet fakad!

Hadd, hadd reméljem én is hát, a mit
Minden remél, a boldog új tavaszt;
A mit szerettem s megsirattam itt,
Hadd lássam élni, újra élni azt.
Hadd sűgja meg ma nékem is a hit,
Hogy nem vesz el szerelmem lenn a sírban,
Édes reményét csak ez egynek bírjam
És a halálra nem mondok panaszt!

Fejes István.



Husvét a politikában.

— ápr. 22.

Az idén a politikai husvét nem esik össze a vallási husvétal. Az a szürke nagybőjti hangulat, mely a decemberi karnevált januárba fölváltotta, nem akar oszladozni. A szabadröptű léleknek negyven nap elegendő arra, hogy megtisztulva örömmünepet üljön; a politikai elmék, legalább Ausztriában nagyobb bőjtöt szabtak ránk, hátha a sanyargatás engedékenységre bírja a nemzetet.

Ez egyszer azonban csalódnunk fognak. Sokkal hosszabb idő óta várja már a magyar nemzet, hogy ezeréves államiségét elismerjék Európa nemzetei. Holt terület a mi országunk a térképen, diapragma, mely az ázsiai barbárságot a művelt nyugattól elválasztja, amelynek végső határállama Ausztria.

Ezt a téves felfogást még ma sem sikerült sem tudósainknak, sem politikusainknak eloszlatni. A saintlouisi világkiállításon van egy óriási térképe Európának, ahol egy nagy sárga folt ékeskedik a fölírassal: Ausztria. Négy hatalmas folyó szeli keresztül a délről a balkánállamokkal határos, keleten az orosz birodalom zöld rónaságával folyik össze. Székhelye természetesen Wien. Hely jutott a legkisebb balkán-állam fővárosának is, csak épen szép Magyarország nem létezik ott sem határvonalakkal, sem városokkal. Bizonyára ausztriai pusztaságnak nézték az egyesült államok lakói és vendégei.

Ez az eljárás mutatja meg legszembetűnőbben, hogy Ausztriában még 1905-ben sem akarnak arról tudni, hogy hazánk külön állam. Nekünk négyszem között megsugják ugyan, de a külföld előtt csak Ausztria létezik. A közös költségen föntartott külügyi képviselő talán egy

kissé különös módon magyarázza a közösséget; de ez nem az ő hibájuk, mert utasítás nélkül ők semmit sem tehetnek.

Nem a nagyhatalmi állást félti Ausztria, hanem a politikai térkép átalakulását. Mit is szólna ahhoz a világ, ha kitudódnék, hogy egy maroknyi osztrák évszázadokon át meghamisította Európa politikai térképét, elsikkasztott egy egész országot? Ezt tiltja az erkölcsi reputáció, a politikai morál.

Igen szépen köszönjük mi az ilyen *erkölcsöt*, de nem kérünk belőle. Talán rosszul is fejeztem ki magamat, mert a politikai szótárból ez a szó hiányzik, ott csak legföljebb *tévedés* fordul elő az ilyen eljárás jellemzésére.

Itt az ideje, hogy belátva saját vétünkét, nemtörődömségünket, végét vessük ennek a tartálatlan állapotnak. Nemzeti önállóságunk és erőnk tudatára ébredtünk. Föltámadt bennünk újra a szabadság szeretete, le kell ráznunk a békót, amelyet öntudatlanul eltűrtünk magunkon. Csak a mi hibánk, hogy ennyire jutottunk. Ausztria érdeke az, hogy önállóságunk elenyészzen, államiségünk feledésbe menjen. Az erre való törekvés az ő szempontjukból nemcsak nem vétek, hanem egyenes kötelesség.

Legyen végre valódi feltámadás! Ausztria megmutatta, hogy csak alkotmányosít játszik velünk. A koronás fő ítéletre szólította föl a nemzetet s most ezt az ítéletet hallani sem akarják odaát. Mire való volt tehát az egész komédia? Egy nemzet sem lehet játékszer s ha arra aljasítja magát, megérdemli sorsát.

Itt az ideje, hogy megmutassuk függetlenségre, önálló államiságra való jogosultságunkat. Be kell látnunk, hogy külön önálló nemzetiségünket eddig csak álmodtuk s orv kezek simogatása elringatott bennünket eb-

ben az álomban. Nincs Magyarország a világ előtt, ha most újra engedünk a hitegetésnek. Ha a nemzet ítéletét kimondotta, legyen ereje annak végrehajtására is, mert különben jogosan állítja majd Ausztria a világ elé, hogy éretlenek vagyunk az önállóságra.

A fellobogó lelkesedést, a hatalmas, tüzes szóáradatot tett is kövesse, mert különben úgy járunk, mint a tragikus színészek. A színpadon megremegettik az embert, de a függöny legördülése után senki sem tart tőlük. Hiszen csak komédia volt. Az ágyudörgést nagy dobos mimelték, a kardok éretlenek voltak s a két ellenfél a felvonás után vígan poharaz egymással.

Ennek azonban nem szabad így lenni. Nemzetünk jövője fogorog ma kockán. Nemzedékek átka kísérhet sirunkba, ha tétlenül nézzük hazánk és nemzetünk államiségének eltemetését. Meg kell mutatnunk a világnak, hogy megvan még Szent István birodalma, Nagy Lajos öröke és hogy önálló, szabad Magyarországnak mint szabad nemzet Európához méltó politikai és kulturéletet élünk!

Karcos.

Az új királyi palotáról.

Budapest, 1905. április 21.

Van-e magyar ember, vagy tán jobban mondva, magyar hazánk millió lakosai között egy is oly érzéketlen, fásult szívű, kinek keble ne dagadoznék, kinek hazafias érzése ne hullámszerű, kinek vérkeringésében elevenebb mozgás ne idéztetnék elő, midőn maga előtt látja, saját szemével meggyőződik és azt a bámulatbaejtő nagy haladást észlelheti, melyet az ipar terén a magyar iparosok nagy sokasága az utolsó két-három évtized óta maguknak kivívni képesek lettek.

Nem frázis akar ez lenni, nem sovinizmus lappang e nyilatkozatban. A meggyőződés tiszta és őszint hangja ez, mely megszólaltat.

Es nem tévedünk, hogyha azt az

raló féle kastély lakójához, a nagyságos asszonyhoz jött az orvos. A nagyságos asszony beteg. A vármegye főorvosát hívatta el. Holmi szimplex doktorral csak nem kezelte magát, hiszen veszélyes betegsége van: fáj a feje! A nagyságos fej megfájult! És most, ezen a nagy ünnepen, az új vendégeket kellene fogadni, az új selyem ruháját felpróbálni! Rettenetes, hogy az az ostoba főfájás sem a nagyságos titulust, sem a karácsonyt nem vette figyelembe!

A szegény ember megvárja, míg a főorvos ur beható vizsgálódás után, úgy jó óra múlva visszatér a nagyságos asszony fényes lakásából. A szánka mellett vár az orvosra. Ez meghökken az idegen ember láttára, kérdőleg néz rá. Az izmos napbarnított arcu férfi összeteszi kezét s beszélni kezd: Doktor ur! Egyetlen kis fiam beteg. Az Isten nevére kérem, jöjjön nézze meg, segítsen rajta. Megfizetem fáradságát; itt lakom a szomszédban csak.

A nagyságos doktor ur látva, hogy nem ütik agyon, hivatalos ábrázatot ölt, fagyosan kérde: Mi baja a fiának? — Vörhenyben van, felel az apa. Az orvos megkerüli a szánkát, a másik oldalon ugrik fel, az ülésre

állítást kockáztatjuk, hogy mindazok kik f. hó 16-án velünk együtt a reggeli órákban a budai királyi palota ujonnan épült szárnyának megtekintése céljából ott összegyűltek, azzal az impresszióval, azzal a kellemes benyomással távoztak, hogy a magyar ipar hőroszai ez épületben a magyar ipar remekét mutatták be. A szellős, esős idő dacára, már jóval kilence óra előtt gyülekeztek a találkozási helyen, a miniszter-palota előtt és túlzásba nem esünk azon állításunkkal, hogyha vagy ezeröttszázra becsüljük azok számát, kik tanulmányozás céljából itten légyottot adtak egymásnak.

Túlsúlyban voltak a főváros iparosainak egyes ágazatai, képviselve voltak nemcsak a férfiak — hanem a nők is kivették részüket.

Ez az összejövetel — meg kell jegyeznünk — nem volt a véletlen játéka.

Az építészet nagy mesterének, e remekmű tervezőjének és vezetőjének: Hauszmann tanárnak szoltott tulajdonképpen, de erről később.

Ki lett adva a jelszó, hogy a fent nevezett napon és órában a nagy mester kalauzolni óhajta az érdeklődőket és magyarázatokkal fűszerezve akarja megmutatni e remek művekben a magyar ipar bámulatos fejlődését.

Minden, de minden, mi abban a szem előtt feltárul, ez a káprázató látvány, ez a nagystilusú berendezés, és a magas szárnyalatu plafon- és falfestmények, a számtalan, a képzelet felülmúló gobelinek, szobrok stb. mind magyar termék és magyar művészek produktumai.

Nagyon nehéz részletekbe becsátkozni és az egyes tervek leírásával foglalkozni. Igen szakavatott toll kívánatik ily feladat megoldásához.

Ki kell azonban különösen emelnünk a báltermet, mely ezeröttszáz vendéget fogadhat és plafonjának szép festményével — *Feszti Árpád műve* — leírhatatlan, kedves benyomást tesz. A bolthajtásos ívek Szabó építész művét dicsérik. Ezen teremből bejutunk a buffet-osztályokba, melyek szépségükkel az előbbivel vetekednek.

Szép látványt nyújt a trónterem, a Hunyady-terem, melyben külön állványon áll a Hunyady-szobor, lóháton ábrázolva.

A nagy mester keresztül vezetett számtalan termeken, mindég magyarázva és az egyes kérdezőknek szükséges feleletekkel és felvilágosítással szolgált.

dobja magát s ráordít a kocsisra: hajts! Vörhenyes beteghez nem megyek! A szánka elrobbog, az apa hazatér; sir, imádkozik, majd káromkodásba kezd. Az éjfél misére hívó harangszó behallik a kis szobába. A lázas kis fiú felül, imádkozik. A Miatyánkot recitálja. Mikor oda ér: Legyen meg a te akaratod! mely lélekzetet vesz, lehanyatlak hóféhér vánkósára, angyal lelke elröppent. Az anya némán csókolja meg a drága halottat, az apa, mint örült fut ki a szobából, öklét emeli az ég felé s rekedten szól: Verjen meg az Isten!

Vajjon kinek szolt ez?

Husvét előestéje van. Most áll a feltámadási szertartás. A katonaság üdlővései, a harangok zugása, a szent zsolozsma hangjai végig áradnak a diszes fő-utcán. Behangzanak a lakásokba.

A fő-utca egyik legszebb palotájának első emeleti lakása erősen ki van világítva. A kis beteg kedveért világították úgy ki, mert az folyton arról panaszkodik, hogy „apa, mama, nagyon sötét van.” — Az apa már tudja mit jelent ez, mert ő orvos, a vármegye főorvosa, nagy tudós; ő már tudja, hogy ez a sötétség a ha-

A ZEMPLEN TÁRCÁJA.

Kölcson.

A „Zemplén” számára írta: Czagány Ferenc.

Karácsony estéje volt. Mindenki örvendett; vidámság ütött tanyát a legszegényebb ember hajlékában is. Angyalarcok, rózsákkal himzett, mosolygó gyermek-fejek álltak körül a többé-kevésbé diszitett karácsonyfát a szerint: kinek hogy tellett. De hát a napszámos buksi kis fia, vagy lánya épen oly boldog volt a tiz krajcár értékű krisztinkindli birtokában, mint a nagyságos, vagy méltóságos urak drága pubijai a százakat érő ajándékok szemléletében. Sőt az előbbieknél talán még boldogabb, mert sovány káposztalé levesüket a legjobb étvágygyal fogyasztják, míg az utóbbiak gyomorgöresöt kapnak százféle nyálánkság és francia kotyvalék fölfalása nyomán.

A legszegényesebb hajlék gazdája is kieszközölte, hogy meleg legyen a kis, tiszta szobácska a szent estére. Ahol egészség, vidámság van, ott nincs most a bánatnak, az élet terheinek tanyája.

Az egész városkában egyetlen

kis házaeska képez kivételt. Itt nincs ünnepi hangulat, nincs karácsonyfa, nincsenek mosolygó arcok.

Az anya, kimerülve a fájdalomtól s az éjeleken át tartott virrasztástól, félig öntudatlanul bóbiskol egyetlen gyermeke ágyánál. Az apa, akit a mindennapi munka fáradalmi idő előtt törtek meg, a kereszt előtt térdel. Nem sir, mert erre már képtelen. Görcsös, csukló zokogásféle hangok törnek fel melléből időnként. Kezei összetéve, szemei az ég felé fordítva. Majd rekedten szól: Isten! ne vedd el! Legyen irgalmas a te végtelen jóságod szegény szolgád iránt! Ne törd össze lelkemet teljesebben, ne engedd, hogy kétség támadjon lelkemben a te jóságod és irgalmasságod iránt! Ősi székely család egye- len, utolsó sarja. Őseim közül százan és százan ontották vérüket a hit, a haza védelmében. Istenem! ne légy kegyetlen irántam. Van neked angyalod elég, ne hívd el az én egyetlen kis fiamat, hagyd meg őt nekem!

Csengettyű hangja zavarja meg az ünnepi est némaságát. Az apa kinez: ki jár a külvárosban ily késő estén s ily csendes szánkán. Ára pillanatra felderül. A szomszédos nya-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Szép és kellemes benyomásokkal távozott az összesereglett sokaság, megköszönve a nagy mesternek fáradozását, készségét és előzékenységét.

Ezután következett ezen összejövetel második aktusa — talán fénypontja — mely azonban csak szűkebb körben folyt le.

Az iparosok ez alkalmat felhasználva, ezen épület második emeletének egyik tágas termében *üdvözölték a nagy mestert és emlékül szép érmet adtak át e mű emlékére.* Ennek leírását a napilapok hozták, ismétlésbe tehát nem bocsátkozunk.

Dr. Thomán Dávid.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Megyei tisztviselők szabadsága.)
Izsépy Zoltán megyei másod aljegyző és Görgey Géza IV. aljegyző a husvét ünnepek alkalmából a vármegye alispánja által szabadságot kaptak.

(Tűzkárosultak segélyezése.)
A m. kir. belügyminiszter Dókus Gyula alispán közbenjárására a rátkai tűzkárosultak részére 440 korona segélyt utalványozott ki. A vajdicskai tűzkárosultak — mint azt lapunk előző számában jeleztük — 600 korona segélyt kaptak.

(Jutalom dúvadak pusztítóinak.)
A m. kir. földművelésügyi miniszter Ranis János és József zubnai, valamint Antal János nagykemencei erdőőrnek 30—30 koronát, Zemlicska Károly nagykemencei lakosnak 60, Radler Adolf sztakcsinyi és ifj. Herbst János dargói lakosoknak 30—30 koronát utalt ki a dúvadak sikeres pusztításáért.

(Helyszíni szemle az új kórházban.)
Az új „Erzsébet” kórház lakhatási helyszíni szemléje április hó 22-én d. e. 11 órára tüzetett ki. A helyszíni szemlén résztvesznek: a megyei hatóság kiküldötte, a város részéről Bogyay Béla közíg. tanácsos, Schmidt Lajos rendőrkapitány, a főorvos, Szentgyörgyi Dezső épít. felügyelő, Schön Miksa tüztöltőparancsnok és Miklóssy István esperes.

(Közgyámi állások szervezése.)
Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága a vármegye alispánja javaslatára elhatározta, hogy a gyámügyi közigazgatás érdekében a vármegye egész területén közgyámi állásokat szervez akként, hogy minden nagy községben egy közgyámi állás felállítását rendeljék, míg a járások kis

lál árnyéka. Egyetlen kis fia vörhenyes beteg. Hat orvos kollega is tanácskozik a mellékszobában, de eredménytelenül. A kis fiu ágya előtt térdel az anya. Kezeit tördeli. Most nem jut eszébe, hogy milyen a legújabb divattu bluz, hogy adják méterjét a brüsszeli csipkének, de perbe száll az Istenel, szinte vonító hangon nyögdeli: Isten! légy irgalmas, ne vedd el egyetlen kis fiamat. Az apa, a nagyságos főorvos ur kijelenti a kollegáknak, hogy: nem tudunk mi barátaim semmit, itt már csak az Isten segíthet!

Es az Isten nem segített. Mikor a Regina coelire harangoztak, a kis fiu már nem élt. Az anyát félőrülten vonszolták el a kis halott mellől, az apának pedig eszébe jutott a három hónap előtti karácsony este, mikor azt mondta annak a szegény embernek: Vörhenyes beteghez nem megyek. Es a nagyságos főorvos ur megtöltötte revolverét, — együtt temették el a kis fiával.

Az Isten nem siet, de nem is késik. Minden kölcsön van a világon.

közsegeiben járásonkint egy csoportba egy közgyámi kör alakítatik. A közgyám fizetése 1500 koronában, 200 korona lakbér, 500 korona utiátalány és 100 korona irodaátalányban állapítatik meg. Azon nagyközségek pedig, melyeknek anyagi ereje a külön közgyám tartását meg nem engedi, az 1886. évi XXII. t. c. 157., 158. §-ában körülírt módokat szerint a kis községek csoportjához tartozhatnak. A nagy községekben felállítandó közgyámok fizetését a nagy községek a törvényhatóság jóváhagyásával magok állapítják meg, míg a kis községek vonatkozásig pedig a járások főszolgabírái utasítatnak, hogy a képviselőtestület meghallgatásával a járásonkint csoportosított kis községekre eső fizetési hányad szétosztása iránt tegyenek javaslatot s azokat a képviselő-testületek határozataival a vármegye törvényhatóságának mutassák be. Minthogy pedig a közgyámi teendők a közgyámokra oly fontos feladatokat rónak, hogy azok teljesítése bizonyos képesítést igényel, a törvényhatóság határozatilag kimondja, hogy a kör-, valamint a közgyámi állásokra csak oly egyének alkalmazhatók, akik közgyámi bizonylattal vagy jegyzői oklevéllel, vagy közigazgatási tanfolyam bevezését igazoló bizonyítvánnyal bírnak.

(Helyszíni bejárás.)
Az enes-ker-erdőbényei törvényhatósági közut kiépítésénél végső szakaszának kiépítésére nézve a kereskedelemügyi miniszter helyszíni bejárást rendelt el, mely f. évi június hó 5-én d. e. 11 órakor fog megtartani. Összejöveteli hely Kér községi házában lesz. A helyszíni bejárást Petz József műszaki tanácsos vezetésével Abaujtona és Zemplénvármegye kiküldöttei s a két vármegye államépítészeti hivatalának főnökei fogják megtartani.

JEGYZETEK a hétről.

Husvétii utazás.

Allelujának kórusa kísér, merre a vak éjben zug vonatunk...

Szavay Gyula gyönyörű versét ismételtetem magamban, arra gondolva, hogy mily isteni élvezet lesz a husvétii utazásom.

Mert hát e sorok szerény írója, amint heti szemléződését befejezte, vonatra ül és meg sem áll Fiuméig. Teszi pedig ezt abból az okból, mert tisztába van az ünnep jelentőségével és lelkében áldozni óhajtván husvét szentiségének méltóképen.

Már pedig igen régi dolog, hogy a rendes, megszokott környezetben az ember lelke nem képes amaz átszellemülésre, mely ünnepek napján kell, hogy elfogjon minden embert. Nagyon téves felfogás az, hogy az ünnep nem egyéb, mint — munkaszünet s arra jó, hogy az ember délig zavartalanul aludhassék. Igen, szünete van a testnek, a fizikai munka szünetel, de az ünnep nem lehet teljes, ha lelkünket is fel nem szabaddítjuk a köznapi közöny, a megszokottság szürke járma alól.

Az emberi élet legnagyobb gyönyörűsége mégis az új impressziók befogadása. Istenem, minő új hatások állhatnak be a megszokott környezetben, ahol minden embert, minden házat, minden fát ismerünk? Semilyenek. Ellenben, ha csak néhány mértföldnyire is kimozdulsz megszokott otthonodból, szemednek, lelkednek új gyönyörűségek kínálkoznak lépten-nyomon.

Feiebarátom, husvétkor utazni menj! Nézd meg e gyönyörű világnak előttd még ismeretlen részeit. Fürödjön meg lelked a tavaszi napfényben, kápráztassa szemedet a mezők égetően üde zöldje, mert bizony mondom az ünnepi áhitatot jobban

fokozza ez a te lelkedben még a templomi zsolozsmánál is.

S ha már utazni indultál, lehetőleg meg se állj a tengerig. Semmi sem képes az embert annyira gyönyörködtetni, mint a tenger. Semmi sem képes oly áhitatos érzést sugallni, mint a végtelen víz, mely a végtelen, örök élet jelképe. Állj meg a tenger partjánál s az örökkévalóság szemléletébe fogsz elmerülni.

Ezeket az érzéseket a külföldön mind több és több ember igyekszik felkelteni magában, mert husvétkor valószínű népvándorlás indul meg a tengerek mellé. A budapest—fiumei vonal is zsufolva van ilyenkor, jelöl annak, hogy mennyien vágnak az igaz ünnepre. Vágyom én is és indulok hamarosan és lelkemben ünnepi zsolozsmák zengenek:

„Ringani, rengeni mily édes, jó lesz kökvíz, sósvíz tengereken”.

Ujhelyi színészet.

Néhány nap mulva hosszabb tartózkodásra készöztet be hozzánk Thalia vidám csapata, helyénvaló lesz tehát elmélkedni egy kicsit színészetünk sorsáról.

Mert Ujhely színészi kérdése még mindig megoldatlan probléma. Sokan gondolkoznak rajta: nem volna-e jobb egy kicsi, de a téli szezonban játszó társulat, mint volt ez-élt, mint a kassai szintársulat tavaszi működése, mely csak afféle pótkávé, a tulajdonképeni szezon toldaléka.

Bátorkodunk azt állítani, hogy ha kifogások is emelhetők a jelenlegi állapotok ellen, de ez még mindig jobb a régi rendszernél. Nem él e még emlékeztünkben a kis ripacs társulatok zilált helyzetének kínos látványa. A esöd előtt álló kis truppok kinszenvedése, mely nyomot hagy az előadásokon is: nem nyújthat teljes művezetést az ujhelyi nagyigényű közönségnek. Nem jobb-e, ha két hónapig rendes és becsületos előadásokban van részünk, mint ha szomorúan muesai nivón álló előadásokat tartanak nálunk?

S végre is a kassai társulat csupa kipróbált darabbal jó hozzánk. Olyan darabokat olyan előadásban mutat be, melynek sikerét a kassai publikum már szankeionálta. A kassai publikum rovására történnek a kísérletezések, a bukott darabok előadása, Komjáthy-nak aztán van annyi esze, hogy Ujhelyben csupán a biztos sikerű darabokat mutassa be.

Ezért gondoljuk, hogy nincs okunk az elégedetlenségre s ezért várjuk örömmel a kassai szintársulat megérkezését.

HIREK.

Husvét.

„Nem látok többé embert és nyugalomban lakót”.

(Izaiás 38, 10.)

— ápril. 22.

(y) A paloták és kunyhók, a pinceházak és a rónák lakói ma egyenlően éreznek. Van egy közös érzés, melynek mindenki osztályosa. Örömmel nem mondható ez az érzés, bánatnak, szomorúságnak, aggodásnak sem. Még a remény szó is, az ő szótári értéke szerint nem egészen megfelelő. Valami új szót kellene kitalálni ennek a közös érzésnek külső megfogalmazására. Talán, ha a vágyódás szót használom, közelítem meg a valóságot legjobban.

Föltámadás! Milyen mély értelmű, milyen istenien nagy e szó fogalma.

Föltámadunk! Ime 1872 év telt el azóta, hogy az emberiség köztudatába átment, hitté, reménységgé vált a föltáma-

dás eszménye. Maga a legnagyobb, a legszentebb, a népek Megváltója, az új, a megtisztult eszmék isteni mestere adta meg a példát.

Vagy van hitünk. vagy nincs. Ha van: ugy a föltámadás eszménye elegendő arra, hogy emberi méltóságunk teljes tudatában legyünk s életünket ugy intézzük, mint a hűséges számadó, aki nem rettegve, de örömmel várja az időt, midőn számot adhat sáfárkodásáról. Mert az az idő az ő dicsőségének napja.

Ha nincs: ugy vessünk el minden törvényt, felsőbbséget, induljunk a saját gyarló belátásunk által jónak vélt uton — s jussunk a posványba.

Hit nélkül nincs felsőbbség, törvény iránti tisztelet; nincs remény, nincs munkakedv; megszűnik az ember igazán emberré lenni, géppé változik, amely megalkudott a kényszerítő körülményekkel s egyszerűen ledarálja sivár életét.

„Nem látok többé embert és nyugalomban lakót”.

A szent őskor prófétája léleken előre látta az önmagával meghasonlott, lelkében rettentő kétegyekkel küzdő embert. — A modern tudomány a kutató emberi ész levezetett böleselkedése látszólagos ellentmondásban áll a hit egyszerű, cikornyátlan tanával. Az elme kutató, okoskodik, örveket keres, de nyugalmat, elfogadható álláspontot nem talál. A lélek szava: az a megmagyarázhatatlan és kifürkészhetetlen belső szózat pedig ellent mond a kutató és vizsgálódó ész szavának. Mig az előbbi csak bebizonyított dolgokat tart igazságoknak, addig az utóbbi azt vallja: hajtásd le fejedet nyomorult porszem, légy alázatos és higgy!

Láttam már anyát, aki a koporsó leszegezése előtt még egyszer megcsókolta élete örömeinek, egyetlen gyermekének orcáját. Hallottam, hogy azzal a szóval vált meg tőle: Imádkozzál értem, — feltámadunk.

Láttam apát, aki egyetlen fiának koporsójára azzal a szóval roskadt le: A viszontlátásra!

Mi öntötte ezeknek a lelkébe azt a tudatot, hogy jön idő: mikor ők újból egyesülnek?!

Es láttam szülőt, ki hit nélkül való s aki démoni arccal bámult a sírgödörbe, mely elnyelte reménységét és ennek az ajkairól nem hallottam káromlásnál egyebet.

„Nem látok többé embert és nyugalomban lakót.”

Mély bölesesség rejlik a szent próféta szavaiban, méltó tárgya lehet husvétii elmélkedésünknek.

A hit boldogító erejével a legnagyobb csapás közepett is távol áll tőlünk a kétségbeesés. A hitetlenségben erkölcsileg, lelkileg öngyilkosokká leszünk.

Közös érzelem tölt el mindnyájunkat ma, mondjuk: a vágyódás.

Mi után vágyódunk?

Ki magyarázhatja ezt meg kelően! Vágyódunk az egyedüli, az örökkévaló igazság kutfeje után, kinek ismerete még rejtve van a gyarló emberi szem elől. A mi gyarlóságunk nem bírja el azt a világozást, ha abba mélyebben betekinthetnénk!

„Isten! kit a böles lángeze föl nem ér, Csak titkon érző lelke óhajta sejt: Léted világít, mint az ég nap, De szemünk bele nem tekinthet.”

A lánglelkű költő istenien magasztos szavait egybekötve a próféta igéjével, hajtjuk meg fejünket alázattal ma: elmélkedjünk hivatásunkról s tegyük föl: miszerint az Örök bölesesség által számunkra kiszabott utat ugy fogjuk bejárni, hogy önlelkünk benső szózata soha,

A TAVASZ ujdonságai uri- és női divatcikkekben már megérkeztek!

Ruhadíszek, selymek, csipkék és szalagok. Napernyők, fehérneműek, harisnyák és himzések. Bob- és Japán sapkák, övek és ridiculók. Blous és Joupon különlegességek legnagyobb választékban

Vidéki rendelések mérték szerint pontosan eszközöltetnek! * SZEGÓ SÁNDOR központi áruházában Sátoraljaujhely. * Külön gyászostály blous és fátyoloknak!

egyetlen lépésünkért se tehesen nekünk szemrehányást. Emeljük érvényre minden cselekedetünk indító erejéért a szeretetet, mely erősebb a halálnál, mely legyőz mindent, amely után vágyódik minden teremtet lény.

Szeretet kuforrása! Ki lelkünkbe oltád a Hozzád való vágyódást: légy a mi vezetőnk mindörökké! Benned bizva nyugodtan járhatjuk be az Altalad elének szabott utat, mert biztat a te szent ígéreted: föltámadunk!

Séta az új kórházban.

— ápr. 21.

A tavaszi napsugár bearanyoz mindent, életet lehel mindenütt. Ide is elér a szenvedők, a fájdalom birodalmába; ahol olyan szomorú, olyan hallgatag minden.

Az új kórházban járok. — Amint lépteinknek zaja felhangzik a tágas termekben: úgy vélem mintha a nagy, komor falak viszhangoznák azt; mintha beszélne nagy szenvedésekről, nagy fájdalomokról, amelyeknek ők tanúi lesznek, mintha elsűnőnének halál, titokzatosan két nevet, amelytől megfagy a vér ereimben, amint hallani vélem, mert ez a két név: — a *betegség* és a *halál*.

Végig jártam az új kórház összes termeit. Mindenütt és mindenben meglátszik, hogy mennyire előrehaladott ma már a tudomány minden ága, mily nagyot haladt a kultúra. Az a modern és célszerű berendezés, amely mindenütt látható, valóban meglepi az embert.

Egy teremhez érünk, nagy betűkkel van föléje írva: „*Műtőterem*“. Amint belépek s körüljártatom tekintetemet a sima fehér teremben, amint látom az üvegszekrényben felhalmozott kisebb-nagyobb, számtalan műszert, olyan különös érzélem vesz rajtam erőt. Látni vélem, amint a nagy műtő asztalon mozdulatlanul fekszik egy beteg, majd oda áll melléje fehérbe öltözve az, akinek nagy tudománya és erős akarata vissza adja az életet, az egészséget a szenvedőnek.

Tovább megyünk.

Egészen más épületben vagyunk már, pedig ki sem léptünk az udvarra. Olyan összekötő folyosója van, amelyen észrevétlenül mehetünk át egyik épületből a másikba.

Egy szomorú, bús helyre érünk most. Sűrű vasrácszat mindenütt, még a lépcsők feljárójánál is. Nagy az elővigyázat — mert itt fognak lakni a legszánandóbb betegek: ez az elmebajosok osztálya.

Mintha a levegő is hidegebb lenne itt, mintha a nap is elvonná innen melegítő sugarát. Hideg borzongás fut rajtam végig — ez a legborzasztóbb hely — itt vannak a külön cellák, azoknak a szegény gyógyíthatatlanoknak a számára: akiknek nincs remény már a földön. El innen, el erről a szomorú helyről.

Fehérfüggönyös, hófehér ágyak szép sorban egymás mellett. Olyan kimondhatatlan béke és nyugalom uralkodik itt, mint azoknak az erős lelkű gyöngé nőeknek a lelkében a kik szeretettel, gyöngéd odaadással ápolják azokat a szegény betegeket, akik olyan nagyon rá vannak utalva az ő gyöngéd ápolásukra.

A nap utolsó sugarai a hegy mögé szállnak... Alkonyodik...

Még egy bucsu pillantást vetek a hatalmas nagy épület felé, amelynek homlokzatán nagy, aranyos betűkkel diszlik: *Erzsébet kórház*: aztán megindulok lassan, hallgatóan és magam elé nézve hosszan; még sokáig gondolok azokra a szegény szenvedőkre, akik ott fognak keresni enyhülést, gyógyulást fájdalomukra s azokra, akik eszöndes, bús

lakói lesznek mindaddig, amíg el nem jő a minden szenvedéstől megváltó halál... — I. Ilona.

Lapunk nagyon tisztelt olvasóinak és munkatársainak boldog húsvéti ünnepeket kívánunk.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső kettős húsvéti ünnep miatt esütörtökön, folyó hó 27-én este fog megjelenni.

— **4400.** Ünnepet jelent nekünk ez a szám: kettős ünnepet. Az egyik ünnep, a mit jelent: — a húsvéti ünnep, melynek lapunkhoz csatolt ünnepi mellékletünkben is kifejezést adunk, a másik ünnep már nem terjed oly tág körre, csupán a „Zemplén“ olvasóközönségének s a lap szerkesztőségének öröme az, hogy a „Zemplén“ fennállásának harmincharmadik évfolyamában elérte a **4400** számot s ime most a jelen számmal négyezernégyezerharminchárom évvel megkezdte a kettős húsvéti ünnepét. Harminchárom év zempléni érdekű eseményeinek tükré ez a 4400 szám s mikor a négyezernégyezerharminchárom kezébe adjuk, tesszük ezt amaz öntudattal, melyet a becsületesen végzett munkálkodás öröme nyújt s kibocsátjuk egyúttal hálás szívvel is a közönség iránt, melynek mindig kitartó buzgalma állni, virágozni s megerősödni segítették ezt a lapot.

— **A „Zemplén“ húsvéti melléklete.**

A húsvéti kettős ünnep alkalmából lapunk mai számához ünnepi mellékletet is csatoltunk, mely a következő tartalommal jelent meg: Feltámadás *Kovács Andor*; — II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatalára: *id. Bajusz József*; — Három húsvét: *ifj. Hegedűs Ágoston*; — Szomorú húsvét: *Miskolczi Kovács Béla*; — A nagyszony kívánsága: *Andor Károly*; — Uj Messias: *Németh Pál*; — Halvány violák illata: *Fonyi Ilona*; — A menyasszony románcja: *Szendrői Holozsnyay Cyrill*; — A szikla: *Silbergerné Lórá Róza*; — Szokásból: *Szász Árpád*.

— **Személyi hírek.** *Andrássy Sándor* gróf, a homonnai kerület országos képviselője az utóbbi napokban Homonnán tartózkodott s 3 nappal tartózkodás után visszaautazott Velejtére. — *Id. Mecner Gyula* nagybirtokos hosszas betegsége után Abáziából — hová üdülni ment — teljes egészségben tért vissza körünkbe. — *Dr. Löcherer Lőrinc* vármegyei főorvos és *Chudovszky Mór* az „Erzsébet kórház“ főorvosa egy heti tanulmányutra Koppenhágába utaztak.

— **Katonai áthelyezés.** *Latzin Rajmond* m. kir. honvédszázados, a sátoralj helyi honvédszázados parancsnoka Kolozsvárra, *Kirch Árpád* honvédszázados pedig Kolozsvárról Sátoralj helyre helyezték át.

— **Húsvéti szertartások a reformátusoknál.** A katolikus vallás híveinek szertartási sorrendjét lapunk előző számában közöltük. Az ev. reformátusoknál az ünnep első napján *Fejes István* esperes tart predikációt, majd Isteniszület végeztével *ifj. Hubay Bertalan* segédlelkészrel Urvaosort oszt ki. Az ünnep többi istenítiszteletén az ünnepi követ: *Tusay János* IV. éves sárospataki hitanhallgató mond predikációt.

— **Áthelyezések.** A pénzügyminiszter *Balázs Kálmán* szereneci cukorgyári főellenőrt saját kérelmére a czinfalvai cukorgyárhoz, — *Góresős Ferenc* marosvásárhelyi cukorgyári főellenőrt a szereneci cukorgyárhoz, továbbá *Lukács József* szereneci és *Reich Aladár* diószegi cukorgyári ellenőroket kölesönösen áthelyezte.

— **Esküvő.** *Bolgáry Andor* Tolcsva község jegyzője folyó hó 24-én d. u. 3 órakor tartja esküvőjét *Lacossil Irén* kével Kassán a zárdai templomban.

— **Kóbor kutyák.** Az utóbbi időben ismét annyi kóbor eb esatangol az utcán, hogy szükséges lesz újra egy kissé megtisztítani tőlük az utcákat. Egyes helyeken, különösen a mellékutakban a járó-kelők életbiztonsága van veszélyeztetve miattuk. Alig mulik el nap, hogy kutyamarás miatt panaszt ne emelne valaki. Sokszor a megmártak meg sem tudják nevezni a kutya tulajdonosát és így ebben az esetben kénytelen a rendőrkapitányság az illetőket a Pasteurintézetbe küldeni; ha azonban a kutya tulajdonosa ösmeretes, a gyanus kutyát az állatorvos tartja megfigyelés alatt és a legtöbb esetben kiirtatja. Nem ártana, ha a gyepmester egy kis razzitát tartana ismét az utcán kóborló ebek között.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűlését f. hó 26-án tartja meg Sárospatakon, a főiskola helyiségében.

— **Kolduló ügyvéd.** Szatmárvármegye alispánja furesa ügyben kereste meg *Zemplén vármegye* törvényhatóságát. Felhívta figyelmét *dr. Szentkirályi Sándor* köz- és váltóügyvédre, aki országos koldulással tengeti életét és kartársait zaklatja folytonos rögtöni segítségért. Talán ez egymagában álló eset, de mindenestre világot vet a mi diplomás állampotainkra s arra a sok szerencsétlenre, aki tízenöle esztendei tanulás után diplomával, de egy krajcár nélkül lép a világba. A szerencsétlen ügyvéd *Kányaháza* községbe való s az alispáni kereset arra is figyelmezteti a törvényhatóságot, hogy ne segélyezzék e szegény község terhére.

— **Uj gyógyszerész.** *Rochlitz Ignác* tekaji gyógyszerész megvette a tállyai realjogi gyógyszerterületet.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a hírt, hogy felvidékünk egy érdemdús gör. kath. papja, *Petrásovsky József* 75 éves korában meghalt. Temetése Hosztoviezán nagy részvét mellett f. hó 16-án ment végbe.

— **A községnevek magyarosítása.** Zemplén vármegye területén lévő községek, valamint egyéb lakott helyek nevének megváltoztatott lajstromát, illetve a megállapított módon való használatát a m. kir. belügyminiszter már leküldte a vármegyéhez és az a Vármegyei Hivatalos Lap legutóbb megjelent 21-ik számában egész terjedelmében közölte van, melyre ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **A lasztoméri vicinális ut vesztélyben.** A lasztoméri határban, közvetlen a nagymihályi határ mellett — mint tudósítónk arról lapunkat értesíti — a vicinális uton a Labore folyónak tavaszi áradása a partokat úgy megrongálta, hogy magából az uttestből is 1½ métert szélességben s mintegy 70 métert hosszúságban elmosott. Az ut annyira meg van rongálva, hogy *Bajusz Andor* a nagymihályi járás főszolgabírája sürgős jelentést tett az illetékes helyen az ut kijavitása és megerősítése végett, mert ha még egy áradás jön, az egész ut áldozatul fog esni annak.

— **Nem jön a cirkusz.** *Schwarcz* cirkuszátulata, mely húsvét előtt kért előadások tartására hatósági en-

gedélyt — megváltoztatta utirányát és ez idő szerint nem jön Ujhelybe. Elmaradásának oka a villany-színház és főleg a legközelebb városunkba érkező szintársulat, mely különben is elvonná a cirkusz látogatásától a közönség nagy részét.

— **Az öreg bakák.** A válságos politika a tavalyihoz hasonló állapotokat fog teremteni a hadseregben. Az ujoncok megajánlásától oly messze vagyunk, hogy jóslásokba sem lehet bocsátkozni afelől, mikor váltják föl a rekrutát a harmadik évet szolgáló legénységet. Nagyon valószínű, hogy az öreg katonákat az idén is visszatartják arra a három hónapra, amelyet a véderőtörvény engedélyez. A bakák már is szívszorogva gondolnak arra a közelebbi eshetőségre, hogy ujoncok hiányában tovább kell fogyasztaniok a kaszárnya komisz kenyerét. Ismét ők lesznek azok, akiknek valódi áldozatot kell hozniok a nemzeti ügy diadaláért.

— **Országos tüzoltó-kongresszus.** Az ország összes tüzoltói Szegeden fogják megtartani az idei kongresszusukat. A budapesti központ legutóbb ebben a tárgyban bizottsági ülést tartott s a kongresszus idejét augusztus hó 13, 14 és 15-ik napjára tűzte ki.

— **A kengyelfutó.** A kengyelfutás nem valami könnyű mesterség és nem is jövedelmező. A mult napokban egy kengyelfutón futkosott az utcán a nagytemplom, Salomon Béla üzlete, Breiner kávéháza és a Hornyay-ház határolta utvonalon. Szakadó esőben, sárban, csapzott hajjal, lihegve futott a szánandó teremtés, aki hozzá még nő is. Egy óra alatt a mondott utat körülbelül 12—15-ször futotta meg. És azután futását befejezván: tányérozni indult. A fátárságos futás jutalmaként 44 (mond: negyvennégy) krajcárt szedett össze.

— **A szereneci országos vásár** f. hó 25-én fog megtartatni.

— **Egy gépkocsi balesete.** Szerencsen keresztül vezetett e hó 15-én délután egy automobil utja. Csakhogy Szerencsen a vasuti átjáró felé kanyarulónál a gép felmondta az engedelmességet s a hengerezett kényelmes fűt helyett a cukorgyár mészsalakjával feltöltött igazán nem közlekedésre szánt helyen akarta utját folytatni. Hanem aztán meg is járta! Az egyensúlyt ugyanis mihamar elvesztette a süppedékes talajban, s mielőtt szerzett tapasztalatával ismét szilárd talajt ért volna, a kocsi fel, a benneülő *Zichyek* pedig kifordultak a még mindig erősen zakatoló gépkocsiból. Szerencsére azonban az ijedségen kívül senkinek sem esett komoly baja s miután a gépész a rakoncátlan kocsit kalapácsával egy fél óráig az illem és rend szabályaira oktatta, tovább folytathatta utját.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A polgármesterek kongresszusa, a melyen a városi törvényhatóság legfontosabb közigazgatási kérdéseit szokták tárgyalni, a jövő hónapban tartják meg Nagyváradon.

— **Égő vonat.** Azon vonaton, mely 3 óra 15 perckor érkezik be a szereneci állomásra, könnyen végzetessé válható baleset történt. Az egyik II. osztályu kocsi ugyanis Harkány és Szerencs között a nyílt pályán kigyulladt és lobogó lánggal égett a többi kocsik között. A robogó vonaton senkiben sem volt annyi lélekjelenlét, hogy a vészfék meghúzása által a vonatot megállítsa. A pályatesten dolgozó munkások észrevevén a veszedelmet, megállították a vonatot s akkor óriási erőmegfeszítés árán sikerült a tüzet eloltani. Az utasokban kár nem esett.

— **Tolvaj cseléd.** Egy fiatal cselédleány érzékenyen lopta meg e napokban szolgálatadóját, *Szöllősy En-*

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánljatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegekint 4.— kor-ért kapható. — Figyejünk, hogy minden üveg alatt! czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

dre helybeli borbélyt. Alig néhány napig tartó szolgálati ideje alatt naponként, de észrevétlenül egy halmaz ruhaneműt, nagyjából fehérneműt tulajdonított el és a lopott tárgyakat olyan ügyesen rejtette el, hogy a háziak közül senki semmi gyanusát nem vett észre. Egy szép reggelen azután a tolvaj cseléd összeszedte a magának szánt ruhaneműket és megszökött a városból. A nagyreményű leányt aki fiatal kora dacára máris ilyen bravuros cselekedetekkel dicsekedhet: — *Répási Annának* hívják. Az ellopott tárgyak értéke mintegy 150 korona. A rendőrkapitányság elrendelte országos köröztesét.

— Szerencs város képviselőtestülete folyó hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésében a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtásáról tanácskozott s ezzel kapcsolatban fontos, a város tűzbiztonságára nézve is figyelemreméltó határozatot hozott.

— *Kutba ugrott. Schlesinger* Ábrahám, egy mezőlaborci cipész neje — mint értesülünk — pillanatnyi elmezavarban öngyilkosságot követett el. Egy mély kutba ugrott, a hol nyomban halálát lelte.

— *A pálinka áldozata.* Tallyáról írja levelezőnk: *Homonnai* István napszámos bepálinkázva tért haza, otthon felesége és sógorával összekapott, minek eredménye az lett, hogy az ittas napszámos egy sréttel töltött pisztolyal szájába lőtt és rögtön szörnyet halt. Az öngyilkos napszámost neje és 5 árva maradt kiskoru gyermeke siratja.

— *Hajójegyek Amerikába.* Fiuméből Newyorkba legközelebb április 27-én a „Slavonia“, május 9-én a „Kárpátia“, és május 18-án a „Pannonia“ gyorsgőzösök indulnak. A nagy kényelemmel berendezett oceánjárókon a hajótársaság nagy gondot fordít az utasok élelmézésére. A hajó-jegy árában befnogaltatik: kétnapi ellátás Fiumében és teljes ellátás a hajon. A *Központi Menetjegyiroda* (Budapest, Vigadó-tér 1.) a belügyminiszter rendelete értelmében az utlevéllel ellátott kivándorlóknak Fiumén kívül a többi európai kikötők bármelyike felé is adhat hajójegyet, ennélfogva a külföldre előleget küldeni nemcsak fölösleges, hanem kockázatos is, mert az onnét érkező hajó-jegyet, levelet és nyomtatványt a megfelelő belügyminiszteri rendelet értelmében, a hatóságok minden egyes esetben elkobozzák.

— *Eredménytelen fürdőzést,* sok sok céltalan kísérletezést karikhat meg, ki bármily súlyos természetű csusz és köszvényes bántalmánál az orvosok körök által melegen ajánlott Zoltán kenőccsel tesz kísérletet, melyről ezer és ezer gyógyult állítja, hogy hatásában felülmulthatatlan. Üvegeje 2 kor. a Zoltán-féle gyógytárban, Budapest, Szabadságtér.

— *Dunky fivérek* cs. és kir. udvari fényképészeknek rendes 2 heti kirándulásokon kívül egy állandó megbízottjuk van itten a műteremben és így levételek mindennap eszközöltenek. — A legközelebbi kirándulás április hó 23-án és 24-én lesz.

— *A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvőszere.* Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbeteg legnagyob kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz szokva. A bor pedig zsíros ételek emésztését gátolja. A táplálkozás ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiközösíteni. Erre azonban a viznek tisztának, jónak és olyanoknak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse. Közismert dolog, hogy e célra a mohai Agnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tisztaság, a gyomrot az emész-

tó nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes íz borítal. Háztartások nagy üvegekben a mohai Agnes-vizet különösen ólósén szerezhetik be.

— *Margit crém.* Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arekencsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle *Margit-crém* örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztáltságát, a szepőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemesak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— *Cimbalmok, Schunda* Vencel József cs. és kir. hangszergyáros hírneves gyártmányából állandó bizományi raktár van *Werner Sárika* okl. cimbalom-tanárnő cimbalom-magániskolájában, Sátoralja-ujhelyben. A legelőnyösebb részletfizetési módokat.

Foulard-selyem

65 ktlól 3 frt 70 krig. méterenként bluzra és ruhára. Frankó és már megvámolva házhoz szállítatik. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

SZINHÁZ.

Válaszok.

— ápr. 22.

A *Komjáthy*-társulat egy pár tagját meginterjüvöltük arra a kérdésre, hogy *mit fognak csinálni Ujhelyben szabad idejökben.* A meginterjüvölt tagokat arra kértük, hogy lehetőleg humoros választ adjanak.

A nagyon érdekes tizenkét választ, mely hozzánk eddig beérkezett, a következőkben adjuk:

En Anna leszek.

Diósi Nusi.

Szinpadon kívül — naiva leszek.

Follinusné Etel.

Pénzt fogok spórolni, hogy meglátogathassam a szünidő után Erdőbényét.

Kállay Lujza.

Érdekes! Játszani fogok egy várat, amelyik maga toborozza ostromlőit.

Tábori Frida.

Az Tőle függ.

Fái Flóra.

En vajás kenyéret szándékozom enni. Milyen fiu a főpincér?

Marthon Géza.

Tanulni fogom a Magas Béla szerepeit. Hátha egyszer hirtelen megbetegszik.

Czobor Ernő.

Farkas Alajos helyére kibiczt keresek. Ha akad: alsószom. Egyébként — semmit.

Komjáthy János.

Az a kérdés: áthuzatta-e már Breiner a billiárd-asztalt.

Kiss Pál.

Kérdésükre egy szó a válaszom: cefre.

Magos Béla.

En elegáns leszek. Mindig én leszek a Breiner-kávéház szélső ablakának a kirakata.

Nagy Gyula.

Szerelmes leszek.

Szénássy György.

* *Megvált a szinpadtól.* *Monori* Sándor szinigazgató, ki eléggé jól szervezett társulattal játszott az utóbbi években a felvidék kisebb városaiban és ezen idő alatt a nemzeti ügynek is nagy szolgálatokat tett, — a szinpadtól visszalép és nyugalomba vonul. *Monori* Sándor családjával együtt Ungváron telepedik le.

IRODALOM.

A technika vívmányai az utolsó száz évben. Szerkesztik *Hollós József* és *Pfeifer Ignác.* Ezen mű füzetes kiadásából eddig 3 füzet jelent meg. Ezen füzetek áttekintése mindenkit meg fog arról győzni, hogy ez a díszes kiállítású munka a hazai közönség minden rétegében méltán kereshet befogadtatást. Könnyed hang és a komoly tárgyakkal irodalmi színvonalu előadása jellemzi a szöveget, melyet a számos szövegek és a remek, részben színnyomásu mellékletek még közelebb visznek az olvasó felfogásához. Az első három füzetben az *Energia*, vagyis a mindent mozgató erő és munka mibenlétéről és átalakulásáról kapunk tiszta fogalmat. Majd a föld mélyébe vezet bennünket a *Bányászat* című rész, mely megleveníti előtünk a rejtelmes földalatti világot, minden csodálatosságával, tömörkedéseivel és veszélyeivel. Ezt a fejezetet követi a *Kohászat* című rész. Ebben is a tudományos kutatások útján felszínre hozott igazságokat kellemes, szinte szórakoztató olvasmány alakjában adja elő a fejezet szerzője. Igen kegyesnek tartjuk, hogy a kiadó-társulat ezt a munkát nemcsak kész kötetben bocsátja forgalomba, hanem füzetes kiadást is rendez. Ez a kényelmes beszerzési mód lehetővé fogja tenni, hogy az emberi műveltségnek ezt a kincsesházát kisebb iparosaink, értebb ifjúságunk, s maga a munkások nagy serege is megszerezhesse. Kívánatos is, hogy minél többen ismerkedjenek meg ezzel a valóban népszerű, közérdeklő munkával. Egy füzet ára 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

A *„Zenélő Magyarország“* zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 8. füzeté a következő érdekes zenemű újdonságokat közli: *de Majo Leo* „Fehér lilium“ — *Lis Blanche* — *Valse Boston*, remek szép francia keringő. *II. Palmer H.* „Albumlap“ — Albumblatt — hangulatos salon darab zongorán. Mindég ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetben mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre 12 kor. félévre 6 kor. negyed évre 3 korona. Egyes füzet 60 fillér! Előfizethet a *„Zenélő Magyarország“* (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten VIII. József körút 22/24, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legelőszőbb megrendelhető.

A házi nyul okszerű tenyésztésével csekély befektetés mellett aránylag a lehető legnagyobb jövedelem érhető el, ugy a piaci értékesítésnél, mint a házi fogyasztásra szükséges hus termelésénél. A tenyésztés módjait, az értékesítési eljárásokat *Andrássovich Géza* műve kimerítően ismerteti, a most megjelent második

bővített kiadásában, 97 oldalon megjelent és ábrákkal ellátott mű ára 2 korona. Kapható a szerzőnél. (Budapest Erőd-utca 8.)

TANÜGY.

— *Kinevezés.* A vall. és közokt. miniszter *Grünhut* József brassói lakos, tanítói oklevéllel bíró bölcsészettan-hallgatót a *nagymihályi* állami elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

KÖZGAZDASÁG.

* *Házipari kiállítás Sátoralja-ujhelyben.* A *Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület* f. évi május hó közepé táján nagyjából 2000 ipari kiállítást rendez a *vármegyei* házi ipari kiállítás rendezésében, melyen a *Gazdasági Egyesület* valamint a *Gyulay* Károly sárospataki gazdasági szaktanár által állami támogatással rendezett téli házipari tanfolyamok productumai fognak a közönségnek ingyenesen bemutatattni. A kiállítás akként tervezetik, hogy azon nemcsak a kész tárgyak, hanem azoknak előállításá, készítése fog szövegszék, fűzvesztesítő s gyaluló gépek és eszközök beállításával és üzembehelyezésével szemléletesen bemutatattni. A kiállítás vásárral lesz egybekötve, hol csekély szabott árak mellett minden látogató tetszése szerinti szövött árut, fűzvesztesítő és gyékényből készült különféle alakú és nagyságú kosár, faliszőnyeg, kerti butorokat, cirokseprüket s egyéb tárgyakat fog beszerezhetni és megrendeléseket eszközölhetni. Bemutatva lesznek azonkívül a sárospataki agyagipar termékei is. Örömmel üdvözlöljük a *Gazdasági Egyesület* ebbeli dícséretes kezdeményezését s meg vagyunk róla győződve, hogy a vármegye közönsége által a legmelegebb pártolásban fog részesülni.

* *A közelgő permetezési időny* alkalmából a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a dr. *Aschenbrandt-féle bordói por* használatát. A jelesebb kül- és belföldi szakférfiak, tízezer magyar szőlőbirtokos nyilatkozatai egyértelműleg bizonyítják, hogy a bordói por a szőlő (és burgonya) peronosporájának legkitűnőbb, legjobban tapadó és ezért a legelőszőbb ellenszere. A magyaróvári gazdasági akadémia növénykórtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakban foglalta össze: „Az összes eddig használatban lévő permetező anyagok közt teljes részrehatatlanul megadhatjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak. Kitűnő tapadóképessége biztosítja használhatóságát, biztos elterjedését ezen anyagok, a melylyel az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet. Hozzáteve azt, hogy a bordói por oldatának elkészítéséhez szakértelem nem kell s így ez a legegyszerűbb munkásra is rábízható, amellet, hogy az oldat elkészítése csak néhány perccel vesz igénybe, ezek oly előnyök, melyek főleg szélsőséges időjárás esetén megbecsülhetlen szolgálatot tesznek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A lefolyt hét nevezetesebb tárgyalásai. *Aprilis 17-én* tárgyalta a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék: 1. *Szabó* András lopással vádolt atyafi bűnyűjét, aki *Zimmermann* szőlőskészítő boltjában nem vásárlás, de elemelés céljából tett tisztelgő látogatást. Vállalkozását 6 havi börtönnel jutalmazta a törvényszék. — 2. *Masztilyák* János alsógyertyános la-

A radio-activ
Schmidthauer-féle

Igmándi

Karlsbadi és Marienbadi gyógymód meglepően gyors és sikeres helyettesítője. — Az első magyar ásványvíz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. **Gyógyereje rendkívüli.** — Kapható kis és nagy üvegben. Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Sátoralja-ujhelyben: Szent-Györgyi Vilmos, Bilanovits P. és Társa, Nagy Ferencz, Grün A., Hazai H. uraknál. Gálszécsen: Koch Gábor urnál.

keserűvíz reggel felpohárral használva,

jelenleg a legjobb természetes gyomor-, bél- és vértisztító, mint ivó kúra a helyettesítője. — Az első magyar ásványvíz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. — Az első magyar ásványvíz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. — Az első magyar ásványvíz, amelyben **RADIUM** fedeztetett fel.

kos zsarolás miatt vádolt egyént fölmentette. — 3. *Bubnár Pál* Örmézőn, a fonóházban megjelent községi bíró nyakát szorongatta meg, de nem szerelmes ölelettel; hatóság elleni erőszakért 2 napi fogházat húz. — 4. *Pápai Marcinov Mihály* alsóladási lakos *Gavalya József*en elkövetett súlyos testi sértés vétségéért egy havi fogházat; 5. *Balogh Károly* és *Soltész József* gesztelyi lakosok egy zsák tengeri elemeléseért 6-6 havi börtönt kaptak.

Április 18-án: Konecsnyi Mihály és társai holmi aprólékos nézeteltérések miatt *Bodnár Jánost* a kezei határban agyonverték; a tettesek többnyire Amerikában vannak, az itthon maradtak az új yankekre háritottak mindent s ezeket a törvényszék felmentette. A kir. ügyész azonban felebezett az ítélet ellen. — *Zolocsik Mihály* morvai lakos kése véletlenül a *Kadelyák János* gyomrába tévedt, de nem mélyen, s ezért csak 2 heti fogházzal lakol. — *Stofocsik Pál* kudlózi lakos mérész vállalkozást kísérelt meg és pedig sikeresen. A kéményen át behatolt *Csopko János* garanyi lakos házába s a zárt ládából 230 koronával terhelten búcsuzott el. 6 havi börtönt kapott.

Április 19-én: Sztankovics István tolesvai, *Vabrusz Mihály* bolyi lakos lopás miatt 6-6 havi börtönre, — *Motil Máté* és társai tállyai lakosok, valamint *Pochlot András* és *László* bodzásujlaki lakosok súlyos testi sértéssel vádolva álltak a bíróság előtt. A *Pochlotok* fejenkint 10 havi börtönre, *Motilék* fejenkint 2 havi fogházra találtattak érdemeseknek. — *Csik Dániel* és *Borza An-*

drás a szerencsi ref. templomban dolgozván, a munkabér alacsony volta fölötti elkeseredésükben önmagukat a templom perselyéből vélték rövid uton kárpótolhatóknak. Csik 2 havi, Borza egy havi fogházat kapott. — A tárgyalásokon *Keresztessy Lajos* elnökölt; közvádó *Olehvary Dezső* volt.

§ **Kitűzött tárgyalások.** A sátoraljai helyi kir. törvényszék a husvétot követő héten a következő ügyekben tart főtárgyalást: *Április 25-én.* Karmanáczki Mihály, ifj. Feesik János, Zsofosák Mihály, — *április 28-án.* Fodor Lajos és Rácz József, mindannyian lopással terhelve.

NYILT TÉR.*)

Hirdetmény.

Ertesítjük Zemplén vármegye t. közönségét és t. ügyfeleinket, hogy hivatalos helyiségünk (irodánk) folyó évi május hó 1-től kezdve a Palotás-utca 158. számú házba helyeztetett át. Sátoraljai hely, 1905. ápril 21.

Zemplénvármegye tisztí ügyészsége:

Dr. Szirmay István,
t. főügyész.

Somogyi Bertalan és **Dr. Tátray Dezső**
t. alügyészek.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványviz** erre a legbiztosabb óvó-szer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES

forrás, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz, dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor, légszó és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha gyomor-, bél- és légszólurított szabadulni akarunk.

DR. KÉTLY.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha a vesébajt gyógyítani akarjuk.

DR. KÖVÉR.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

DR. GEBHARDT.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha máj-bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

DR. GLASS.

Háztartások számára másféltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szóda-víznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. Kedvelt borviz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Sátoraljai hely s környékére

Malártsik György utóda cégnél.

Ugyanitt ingyen kapható az **Ágnes-forrás** díszes kiviteli ismertető füzet.

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

==== **Budapest.** ====

Áz intézet a banküzletet és **vagyonkezelést** illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

☞ Mindazon aktuális husvéti közlemények, melyek közlésére szerkesztőségünkhez beküldettek és nem találtak helyet a mai számunkban: nem voltak általunk felhasználhatók.

D. Sárospatak. Természetesen igaza van, most már Sárospatak is I. foku iparhatósági székhely lett s megilleti ez a jog. Természetesen, még az iparosok és kereskedők névlajstromai nincsenek össze állítva, nem lehet ez irányban intézkedni. Ha, mint írja: ezek összeállítása iránt már megtörténtek a szükséges lépések, úgy a 20 iparhatósági megbízott választása már csak rövid idők kérdése lehet.

K. A. Rad; L. Kassa; D. I. Ubrezs, O. G. Bpest. D. Homonna; Egy olvasó Hben; P. I. Szerencs; A. B. Bécs; Hűség-olvasó Hben; K. I. Nyiregyháza. F. Tokaj: — a gratulációkért köszönet.

L. M. Kassa. Terjedelme kiszorította, majd bejön mint tárcza később.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.



Ha „Zacherlint“ kérsz, melynek nagy a hira,
Nyájas olvasónő, soh' se vedd „kimerve“;
Eredeti csak az, a mely üvegben van.
Es a gyártó védjegyével ellátva van.

Hogy nyugalmad legyen éjjel és nappal
Es ne kinozzon téged semmiféle rovar
Keress fel mindenütt csakis azt a boltot,
Ahol meglátod a „Zacherlin“ plakátot.

MEGYEI ÁLTALANOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY (a járásbirósággal szemben.)

200.000 korona teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket.

Folyó számla hitelt és óvadékokat nyújt kedvező feltétellel.

==== Eszközöl 10-16l 70 évig terjedő ====

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

és elvállal minden a bank szakba vágó megbízást

AZ IGAZGATÓSÁG.

Graham kenyér

kapható

Schwartz Jgnác péküzletében

Sátoraljaujhely (Kispiacz).

LIPIK

Szlovóniában elsőrendű fürdőhely. Egyetlen jótartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkívül Pakrac, Lipik déli vasut állomása. Kiténtetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.

Elsőrangú hévvezes fürdők, vizgyógyintézet, Bulling-féle inhalatorium, diatetikus konyha, katonatiszti gyógyház. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étterem, nagyszabású park, fedett sétány, térszene, kitűnő gyógyszállodák, villamos világítás. Föllumulhatlan hatású gyomor-, bél-, gége- és egyéb hurutoknál, köszvényéknél és csuzos bajoknál, ischiasnál, osontbajoknál, hasüregi izadmányoknál, valamint minden migrig- és vérbetegségnél. A fürdőidény alatt tiz kiváló orvos rendel.

Lipiki hévvez szétküldése közvetlenül a forrástól, továbbá Edeskuty L. cégtől Budapesten.

Lipiki forrásó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság.

A REKLÁM!

Állandó, észszerű és ügyes reklámzás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

Tulajdonos:

LEOPOLD GYULA szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.

a hol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Kiadó lakás.

A kir. járásbiróság által eddig bérelt lakhelyiségek folyó évi november hó elsejétől bérbeadó.

Saját főzésű kitűnő törköly pálinka eladó. Egy palaczk (1 liter) ára 2 korona.

Bánóczy Kálmán.

BUTORGYÁR!

MAJOROS GYULA

asztalos mester.

Első zempléni megyei gőzerőre berendezett asztalos műhely

Raktár: Kazinszy-utca. Sátoraljaujhely. Csörgői-ut 737. Gyár: (saját ház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gőzerőre berendezett

butor-gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Bárminemű asztalos munkát a legrovidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyérdemű közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Majoros Gyula,
asztalos mester.

Kifogástalanságért teljes anyagi felelősség!

sz ojtványiskola egész nyáron öntözve lett.

Nagys. Hanák Kolos kir. táblabíró ur szőlőgazdaságából, minden betegség, jégverés és peronosporától mentes, teljesen beérett szőlő-ajtványok kerülnek eladásra. Az alany és ojtógaly teljesen fajtisztaságáért anyagi felelősség vállalatik. Az ojtványok mohásan készültek, ripária portális alanyon.

I. o. Bor-fajok.

Erdei, Hárslevelű, Muscat Alexandriai. Ezre 90 frt.

I. o. Csemege-fajok.

Spanyol Muskotály Pines black (fekete muse), M. Frontignan, M. Nantes, (legjobb musk. sasza), Arany sasza (Ch. de Fontainebeau), Piros sasza, Rózsa sasza, Fehér sasza, Tokaji angevine sasza, Korai (Precoce de) Malingre, Victória, Raisin de Calabre. Ezre 90 frt.

II. o. Fásajtványok.

A fenti összes fajokból olyan kitűnő minőségben, hogy 90-95%-a jótállás mellett megered és kitűnő tőkét ad. Ezre 40 frt.

Zöldajtványok.

Mézes fehér, Sasza, Oportó, Ezerjő, „Vegyes borfaj”. Ezre 40 frt.

Abasár (Hevesmegye) postaállomás, vasut és távirda: Gyöngyös.

Levélczim: **Tóth Sándor, Abasár.**

25—30 éves

nehány száz üveg köveshegyi

asszu és szamorodni bor

eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Német kisasszony

állást keres gyermekekhez, vagy mint házikisasszony. Több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. — Czim: Peschel Frida, Sátoraljaujhely, Kossuth-utca 185.



15044—1905. I. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter ur az 1905. évi március hó 29-én kelt 19126. számú rendeletével a tarczali római kath. templom és paplak helyreállítását 19459 korona 97 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálat kivételének biztosítása czéljából az 1905. évi május hó 12-ik napjának d. e. 11 órájára a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbban érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál, (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt felvételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Sátoraljaujhely, 1905. évi április hó 16-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Mauks Endre,
kir. pénzügyigazgató,

Óriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nyereget fizettünk ki nagyraecselvett vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a **2 legnagyobb nyereményt**, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorsjegyre.

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. sz. sorsjegyre, továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000, 20.000, több 15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. **110.000** sorsjegyre **55.000** pénznyeremény jut magyar osztálysorsjátékban ismét és összesen

14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét!

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

(melyet a. b. c. sorrendben megtalálhat).

Ádám	982	Cecília	82156	Gellért	72690	János	82957	Manó	82259	Salamon	2895
Adél	4143	Celestin	85519	Gereben	82849	Jenő	82215	Marcel	2881	Samu	2979
Adolf	12302	Dániel	2778	Gergely	83216	Jolán	2877	Margit	7280	Sándor	17763
Agnes	20422	Dávid	5687	Géza	2797	Jónás	7260	Mária	11707	Sári	29019
Agoston	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	József	21452	Márta	2493	Serolita	24029
Aladár	28318	Dezso	30783	Gusztáv	13151	Judit	21145	Márton	24274	Simon	40716
Albert	44360	Dóra	24258	György	23018	Juliska	24358	Martid	40765	Szeréna	57716
Aifred	59119	Dorotea	29529	Gyula	24268	Kálmán	40182	Mátyás	56693	Taksony	29375
Akos	72618	Edith	56310	Hedwig	29633	Karolin	56572	Nelánia	39361	Tamas	80973
Amália	82811	Ede	59159	Helena	56525	Károly	49605	Henyhért	80019	Taszió	57022
Ambrus	80145	Edwin	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	82966	Terus	83300
Andor	58505	Elek	82846	Henrik	72633	Kázmér	82960	Miklos	83273	Tibor	2988
András	990	Elemér	89164	Hermann	82954	Kelemen	82216	Miksa	2890	Tihamér	8304
Anna	4948	Emil	83520	Hermína	82217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18652
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Móri	17738	Tivadar	22027
Aranaka	20503	Endre	5641	Hubert	6314	Kornel	16363	Norio	22016	Tóbiás	24045
Armand	22514	Erno	12433	Hugo	18154	Kornélia	22902	Nándor	24014	Urban	24295
Arnold	24248	Ernesztin	21142	Humbert	21147	Kristóf	22097	Narcsiz	24279	Valéria	40789
Arpad	23828	Erwin	22007	Ibolyka	23077	Krisztina	24365	Olga	40735	Vazul	80913
Arthur	41389	Eva	24259	Iduska	24270	Lajos	40186	Olivér	57098	Vendel	39288
Aurél	59142	Erzsébet	29626	Igráo	29647	László	56678	Orbán	56666	Viktor	80971
Attila	72615	Eszter	56471	Ika	56522	Laura	69522	Oszkár	80458	Viktoria	83047
Balázs	82826	Etel	59165	Ilés	59168	Lázár	72976	Otto	82008	Vilbald	83302
Bálint	83154	Fabian	72625	Ilma	72639	Lénárt	82962	Otón	82281	Vilma	2309
Barnabás	80611	Felix	82837	Dona	82955	Lenke	82255	Pál	2892	Vilmos	8618
Bela	2749	Ferdinand	82215	Imre	82225	Leó	2879	Paula	7290	Vince	18655
Benedek	5498	Ferenc	83531	Imre	2876	Leonia	2876	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	13424	Flóra	2792	Ipoly	6432	Lidia	18229	Peter	22017	Zoltán	24014
Berta	29978	Franciska	5642	Iren	18229	Lipót	22060	Piroska	24017	Zsigmond	22153
Bertalan	22523	Frida	12435	Irmá	21148	Lóránt	29100	Pista	24288	Zsófia	42270
Bianka	24264	Frigyes	21144	István	22092	Lóthár	24373	Rafael	40742	Zsuzsanna	58921
Bodog	28886	Fülöp	24009	Isabella	24354	Lorine	40702	Regina	72286		
Bogdán	56273	Gábor	24268	Izidor	40463	Ludmilla	56687	Richard	29978		
Borbála	59145	Gábrilla	29541	Iván	80556	Luzia	80556	Róbert	80649		
Boriska	72618	Gaspár	56611	Jakab	29293	Malvin	73123	Rózsika	83020		
Brunó	82834	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	83296		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000,000** korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000, 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000** és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/4 eredeti sorsjegy frt **—,75** vagy kor. **1.50**; 1/4 eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy kor. **3.—**
 1/2 " " " **3.—** " " **6.—**; 1 " " " **6.—** " " **12.—**

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

1914. május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogytak.

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

HAZÁNK LEGNAGYOBB OSZTÁLYSORSJÁTEK-ÜZLETE.

Főáruházunk osztálysorsjáték-üzlettel:

Központ: **Zeréz-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4a.**

II. fiók: **Muzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54a.**



Csemege-szólót

számos legfinomabb fajban fajtisztán jótállás mellett, ugyszintén legjobb

Lugasszólo-gyujtemeny

valamennyi elsorendű oltványok, szállit a

Küküllömenti

Első Szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Nagy-küküllő-m. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szépasségi lenvászon és damasztáru minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyártmány csak az,



mely ezen védjeggyel van ellátva

HAZAI IPAR!

Eladó

egy pedálos és dupla hangszekrényes, alig használt Schunda-féle cimbalom.

Cím: a kiadóhivatalban.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régiónak bizonyult háziser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényű, csúszás és meghűléseknek bedörccsöléskeppen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és üvegekben minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerár • az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szerküdes.

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselő: **Klár és Neumann Sátoraljaujhely.**



Első cs. és kir. osztr. magyar kizárólag szab. viharmentes
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III. Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kívánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. **Homlokzat-festéke** hatás. védve.
 Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja es. és kir. uradalmak, katonai és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításán első díjjal jutalmazva. Legelőbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2¹/₂ kr. Meglepő eredmény.
 Homlokzat festék, viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól följebb.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. ez. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
 és Hitelegylet.

A
 szőlő **peronoszporája** ellen
 való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a
Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kilogramm **68 fillér**, 10 és 5 kilogrammos zsákokban à kilogramm **72 fillér**, 2 kilogrammos dobozokban à kilogramm **73 fillér**.

Használata **olcsóbb, biztosabb, előállítás gyorsabb**, a levélhez jobban tapad, mint a rézgálic, a permetezőzőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fenyves eredménye a legkitünőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa birkinek díjtalanul megküldetik.

A **bordói-por** ezenkívül kitűnő eredménnyel használható **burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiórák fertőtlenítésére.**

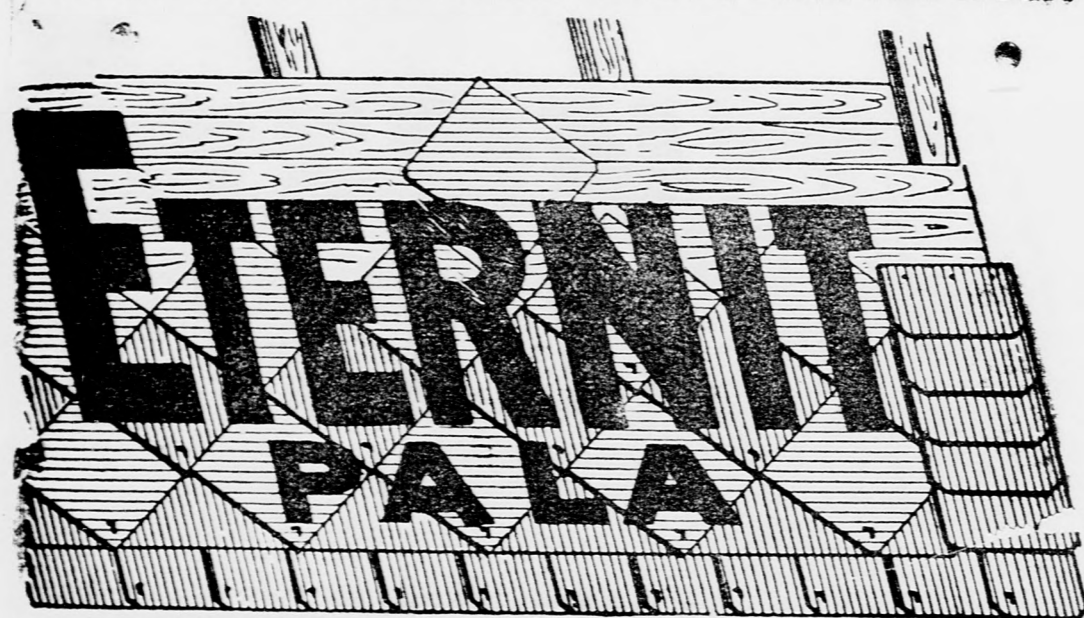
Megrendeléseket elfogad a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: **Fogyaszt. és értékesítő Szövetkezetnél Sárospatakon, Klein Emilnél Tarczalón, Krausz Jenőnél Monokon, Steinfest D.-nél Királyhelmezen.**

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA



• **MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:**
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
 BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely: özv. Stamberger B-ne. cégnef Szerencsen.

643—1905. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság 1905. évi április hó 13-án kelt 7065/V. számú rendelete folytán a dohányjövédéki javaknak a helybeli m. kir. dohánygyári telepről a helybeli vasuti állomásra és a helybeli vasuti állomásról a dohánygyári telepre, a szerződés megkötésének napjától, legkésőbb f. évi május hó közepétől 1907. év végéig való szállítására nézve az alólirott igazgatóság versenytárgyalást hirdet.

A múlt évi forgalom 7912 métermázsát tett ki.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen versenyben részt venni akarnak, hogy ebbeli ajánlatukat, borítékban lepecsételve, a folyó évi május hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájáig az alólirott igazgatóságnál nyujtsák be.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell: a 100 klgr. után számítandó egységárat, mely számokkal és betűkkel is kiírandó, továbbá annak a kijelentését, hogy az ajánlattevő a részletes szerződési feltételeket, — melyek az alólirott igazgatóságnál a hivatalos órák alatt mindennap megtekinthetők — ismeri. Az ajánlathoz csatolandó továbbá az érdem összeg után számított 10 százaléknyi bánatpénznek valamely állami pénztárnál (m. kir. adóhivatalnál) történt lefizetését igazoló letéti nyugta.

A beérkezett ajánlatok elfogadása iránt a m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság határoz.

Oly ajánlatok, melyek nem az alólirott igazgatóságnál nyujtának be, vagy pedig elkésve érkeznek be, figyelembe nem vétetnek.

Sátoraljaujhely, 1905. évi április hó 17-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevetelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvettem.

Jó hírnevű vendéglőmben **kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.**

Weinberger Manó.

Saujhely, Korona-u.

Eladó szőlőkarók!

Kitűnő minőségű 180 centiméter
 hosszú

szőlőkaró

nálam kapható és megrendelhető.

Glück Adolf

fakereskedő S.-A. Ujhely, Kazincezy-u.

SCHICHT-SZAPPAN

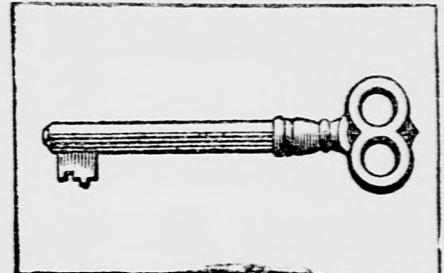
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“



jegygyel



Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.



FELTÁMADÁS.

A hosszú, dermedtő hideggel tomboló tél után, megjött valahára a várva várt tavasz.

Langyos szellője, illatos lehellete balsamként hat az érző keblekre s a boldogság derűjével öleli körül a szörnyű telet átélt emberiséget.

Mintha valami nagy messzeségről — talán egészen a mesebeli Óperenciás tengeren túlról — jött volna haza — hosszú távollét után a jó, édes anya, — ki puha, selyem kezeivel lágyan simogatja le gyermekei arczáról az átszenvedett élet nyomait — a szemekből kisírt könnyeket, melyek a hosszú anyátlanságban arcaikra száradtak: — úgy van az emberiség a hosszú, rideg tél után az új tavasz illatos verőfényével, balsamos fuvallatával is.

Mily kedvesen bölöngat felénk az illatos virággal megrakott kökény bokor, — mily nyájasan simul hozzánk a meleg, lenge szellő s mily édes élvezetet nyújt nekünk a tavasz első virága: a szerény ibolya bűvös illata.

A megfagyott világból édenkert, paradicsom lett, — az új tavasz életet öntött a növényvilágba s még a legparányibb fűszál is ékes öltözetben — mint mennyasszony — tűnik szemünkbe mindenfelől, — mit az ember lábaival tapos . . .

Az erdők fái idyllikus, gyönyörű köntösbe öltözve — mintha beszélnek egymásnak — a dermedtő téli álmom után, új életre ébredve — boldogságukat s fakadó rügyeik kellemes, éltető levegőt lehelnek ki magukból.

A kies völgyek lágy ölén a fülemile csattogtatja bűvös énekét, — min a hallgató elmerengve bámulja a csodás természetet s gyönyörködik a természet ékes, csodás feltámadásában.

A bűvös tavasz a csonttá fagyott rögből termékenyítő erővel megáldott puha, porhanyó földet varázsolt, hogy a belé vetett magot új életre keltse és virágoztassa. Nem csoda-é, hogy a növényvilág élete a porszemben van elrejtve?

A liget, a mező, az erdő, a hegy, a völgy, a berek is tiszta, ünnepi ruházatban, a gyönyörtől dagadt kebelrel, édes mosolylyal köszönti az embert mindenfelől, — s köszöntésük oly édes, mint a szűz csevegése, ki myrtus koszorúval megkoszorúzva arája karján a boldogságról beszél . . .

Az azúr égboltról a mindent éltető nap korongja löveli szét teremő sugarait földünkre, melynek áldó fényét csak az Úr halála napja: a nagypéntek tette homályossá egy pillanatra a hitteljes keresztény érzéke előtt.

Az új tavasz feltámadásával ma van az Úr feltámadásának dicső napja is.

A Golgotha is más színben van ma, mint nagypénteken volt.

A föld porába hullott vérfoltok illatos liliomokká váltak ma. A gyalázat czégére, a kínzó keresztfa a Megdicsőült ártatlan véréből tündöklő a két lator bitófája között, — s a Bárány megölésénél volt óriási zivaj és istenkáromlás helyett ma ünnepi csend honol a Golgothán, melyet csak a szent asszonynak mély áhitata zavar meg.

A csókkal eladott és megfeszített istenember feltámadt mély sírjából, a mint mondotta . . .

A keresztén átdőfött és kiszenvedett „Ecce Homo“-nak a sír életet adott, s az élet dicső és örök . . .

Győzött a halálölő, az életadó, ki a sírban levőket élettel ajándékozta meg . . .

Betelt Dávid királynak éneke, mely szerint „Uralkodék Isten a fán“ . . .

Az új tavasz mennyörömében fürdik ma az egész világ, — s az Úr feltámadásának dicsősége szétáradt az egész világon, mint égből jövő illat.

Légy üdvözölve szép Husvét! Megváltásunknak magasztos emléknapja, virágfakasztó, dicső nap!

Téged köszönt ma a virág illata, a madár dala s az ember szíve. Az ifjú s a szenvedő kebel egy összhangban Alleluját zeng ma neked Krisztus, — Te csoda Hős, ki megmutattad dicső feltámadásoddal a világ népének, hogy a halálban életet nyer az ember . . .

Sursum corda! népek, nemzetek! Dicsdalra nyiljon ajkatok, mert győzött az Úr, az isteni Bárány, a világ megváltója!

Megnyílt az ég gyöngykapuja, — fölkelt Krisztus, Alleluja!

Rad, 1905. évi április hó 21.

Kovács Andor.



II Rákóczi Ferenc hamvai hazahozatalára.

Majd mikor a magyar
Szabadság vezére
Hamvait hozzuk,
Imádkozunk érte!

A Rákóczi-korszak
Mintha csak most volna,
Mondjuk el, a mit tud
A történet róla.

Mondjuk el, mit érez
Ma a magyar szive?
Volt-e Rákócziak
Itt sok igaz hive?

Volt-e e hazában
Ily önzetlen lélek?
— Mióta e földön
Itt magyarok élnek?

Ki — mindent eldobott,
Gazdagság, igéret
Meg nem tántorították . . .
Volt-e ilyen lélek?!

Ki, nem vitt magával
Semmit, csak egy eszmét,
„A független haza
Egyetlen reményét“!

És őt, a bujdosót
E remény táplálta,
Mig idegen földön
Közeltgette halála! . . .

De nem az fájt neki, —
Nem közlő vége, —
Hosszú küzdelmének
Összetört emléke!

Fájt a hálátlanság,
Fájt annak tudata,
„Hogy a törvényhozás
Bűnösnek mondotta.“

E bűnt tegyük jóvá, —
Őseink hibáját,
Imádkozzuk le, tán
Az Isten megbocsát . . .

Megbocsát mi nekünk
Öreg honvédeknek, —
Általunk — ő érte —
E bűnös nemzetnek!

„A megtérő bűnöst
Kedvelik az égben,“
De a bűn útja már
Egyszer véget érjen!

Vezesse a magyart
Rákóczi szelleme, —
Hiszen poraival
Az is bejön vele. —

E szellemhez szálljon
E nép kiáltása:
„Küzdeni fog, a míg
Szabad lesz hazája!“

Id. Bajusz József.

Három husvét.

Irta: Ifj. Hegedüs Ágoston.

Hegyesfalva az egész vidéken a legrendesebb és a legszebb falu volt. Szép, tornácos házai egymás mellett sorrendben feküdtek, az egyik olyan volt, mint a másik.

Mig semmi hiúság nem bántotta a falu népét, csendes boldogságban éltek a nádfedelű házakban, de amikor megszállotta az embereket a daemon, az amerikai láz, a kivándolási mánia, lassan-lassan pusztult a falu is . . .

I.

A husvétit szent ünnepek közeledtek. A falu népe sürgött-forgott, mindkinek volt tenni valója, amit még az ünnepek előtt kellett elvégeznie.

Jámor András uramék udvarán volt a legnagyobb sürgős-forgás, a legnagyobb járás-kelés.

De itt nemcsak a nagy ünnep miatt volt ez.

Nagy tömeg ember járt-kelt ott s

mindenik beszélt s így szinte fülsiketítő lármá volt.

A kisbíró Ábrahám János, nagyhangon beszélt s muogatótt egy nagy csomó irást s beszédét a körülállók nagy figyelemmel hallgatták.

— Az van benne — szólta a kisbíró torkát köszörülve — hogy mához egy hétre ide jön egy ur, ki sok mindent fog elbeszélni kendeteknek Amerikáról s a ki akar, ki mehet oda, ő elkíséri az embereket „a vizig.“

— No ezért ugyan nem volt érdemes minket ide csóditeni s itt ácsorogni annyi sokat. . . zsörtölődött egyik-másik.

— Dehogyan nem! méltatlankodott a kisbíró!

— Ugyan miért? kíváncsiskodtak. — Azt meghallják a jövő héten, mert én többet nem tudok csak félfüllel hallottam úgy, hogy igen jó dolga van ott a mifajta szegény embernek.

A falu lelkésze meghallotta, hogy mi van itt készülöben, óvatosságra intette őket s mondta, hogy vigyázzanak, mert az egész spekuláció s az ügynökök csak az ő fáradsággal összegyűjtött pénzeszközükre áhítoznak.

De hiábavaló volt minden intés, a józanabb rész hajlott is papjának a szavára, de a másik rész csak mosolygott magában . . .

Színes terveken járt az eszök. Vasárnap azután tényleg meg is jött az ígért ur. Nagyon szépen volt felöltözve s kezét is fogott az atyafiakkal. Igért földet, házat, igavonó barmot, s mindent ingyen!

— Tudják kendtek — beszélte — sok a föld Amerikában s nincs a ki munkálja. Ott hever az a gazdag föld! Véték elmulasztani ezt a kínálózó alkalmat.

— Inyen kivisszük kendteket s nem fog kerülni semmibe.

— Tényleg így volna ez?! — kérdezte Mihály bácsi.

— Hogy kérdezhet kend ilyet — korholták a körülállók — hiszen az ur csak tudja!

— Mindenki kap házat, fogatot, a mivel beművelheti a földet s majd ha egy évig már élvezni fogják a gazdagságot — folytatta a lelketlen ügynök — akkor majd 50 frtot lefizetnek annak az urnak, aki elviszi oda kendteket. Ez csak nem sok?!

— Persze, hogy nem! szölongattak az atyafiak.

— Édes atyámfiai! — végezte az ügynök — aki tehát kendtek közül oda akar menni, majd az ünnepek alatt eljövök és akkor aláírják magukat. Addig is gondolkozzanak felette.

S ezzel elment. Husvét másodnapján megint előjött és sikerült is neki 20 családot találni, kik készségesen aláírták magukat. Horogra akadtak szegények.

II.

Az utazást öszre halasztották. Addig kinek-kinek akadt dolga, mi csekély vagyonkájá volt: eladta, mert hát jó sorsuk lesz ott, minek vágyakoznának visszajönni ebbe a mostoha hazába, mikor élni nem lehet benne.

Nehezen ment az elválás. Itt egy kis bokor, amott egy szép fácska, mind-mind, csak úgy . . . ceak úgy marasztalta az embert . . .

Ezt az apja ültette, amazi a nagyapja s most terebélyes fa s mindezt itt kell hagyni . . .

Minden marasztalta az embert. De hiába!

Elérkezett a nagy nap. Nagy fájdalommal váltak el falujuktól.

A szekérről még vissza-vissza nézhettek, de a vonatról, arról már nem lehetett, gyorsan száguldozott az tova, ismeretlen tájak felé.

Egy reggel azután megérkeztek egy nagy városba, kivitték egészen a kikötőig, itt már várták őket.

Az elegáns ur is velük jött. Utközben hol erre, hol arra kért ki tőlük egy-két forintot s ennek fejében egy papírdarabot adott át, azt mondta, hogy ez pénz jövedő hazájukban — olyan, a minő Magyarországon a bankó!

Szép színű, ropogós — de érték-telen papírdarabok voltak.

— Most már én visszamegyek — mondotta — de itt van ez az ur, kivel együtt fognak menni. Majd én is 1—2 hónap mulva elmegyek s meglátogatom kendteket.

Isten áldja meg az urat! — köszöntötték az atyafiak.

Következett a 14 napig tartó tengeri ut, amely nagyon megtörte szegényeket.

Most már kevésbé voltak megelégedve.

Sok szenvedés után érkeztek meg Braziliába, a kávéültetvényekre.

Itt várt csak reájok az igazi meglepetés és a csalódások hosszú sora.

Föld volt, de nem az övék.

Ház nem volt, csak kalyiba s abban is 3—4 család szorongott.

Házieszköz — semmi! De mégis! Kaptak egy üstöt, a miben megfőzheték a sovány ételt, a mit kaptak.

Hust nem kaptak, ha valaki lelétt valami szörnyállatot, azt megsütötték. Puskát adtak valamennyinek, mert a munka alkalmával nem lehetett tudni melyik pillanatban jön a veszedelem.

Kávéültetvényre kerültek szegények, nehéz munka volt s mindegyik háta mögött állott egy-egy vigyorgó arcu fekete.

Keservesen kellett ledolgozni itt azt a penészes kenyeret.

Megszökni nem lehetett, mert rögtön az illető után eresztették a vérebeiket s utánok a feketék, akik ha ilyen szerencsétlent elfogtak, menten leütötték.

Pedig sokan járták meg így.

A kis magyar kolónia pusztult így nap-nap mellett, hol szökni próbált, hol pedig önkézzével vetett véget nyomorult életének.

A kivándorolt, megcsalt emberek között ott volt Jámor András is, a hajdani gazda.

Felesége az ottani ragálynak áldozatul esett, csak egy 12 éves fia volt már.

Közeledett már a husvét.

András gazdát nem engedte nyugodni a honvágy.

Mily jó lenne most otthon lenni — gondolkodott magában — milyen jó dolga volt ott neki. Ha valami fájdalma volt, kiment a temetőbe apja sírjához s ott mindjárt megkönnyebbült . . .

Fekete Bélával elhatározta, hogy szökik.

Ép husvét első napja volt.

Szörnyű vihar volt. Az ég világos napja úgy elsötétült, beborult, hogy alig lehetett három lépésnyire látni.

A tenger félemlétesen háborgott.

S ez itéleti időben három alak húzódott az erdő felé.

Eső, szél csapta őket, de azok erős elszántsággal haladtak tovább.

— No még! — biztatta az öreg András a fiát — mindjárt benn leszünk az erdőben s akkor már nyugodtak lehetünk a feketéktől.

A vihar egyes zür-zavaros hangoikat hozott feléjük, hallani vélték, hogy most vették észre a szökésüket, most rohannak a kutyák utánok.

De a rengeteg vihar a homokot felkavarta úgy, hogy a kutyák nem tudtak nyomra találni s így mind csendesebbé vált a környék.

Mindháromuknak volt fegyverök. A szegény kisfiu ugyancsak cifráradt.

Leült a földre, nem birt tovább menni.

Benn jártak a rengeteg őserdőben. Bozótos helyen meghuzták magukat s boldog álomra hajtották fejüket.

Reggelre azonban csak ketten keltek fel, mert a kisfiu skorpió csipés következtében meghalt.

Eltették szegényt.

III.

Hegyesfalván újra készülődtek a husvétra. Sok szó esett az Amerikába tévedtekről, de hirt soha nem hallottak felőlök.

Azt azonban tudták mindnyájan, hogy rossz sorsuk van, mert azt az urat, ki Amerikába irányította őket, elfogták a csendőrök.

A feltámadási szép szertartásra harangoztak.

Két poros alak igyekezett a falu felé, utjok egyenesen a templomhoz vezetett.

Ép akkor özöniött ki a templomból az ájtatos nép a körmenetre. A három vándor térdre esett a templom kapuja előtt s nagy boldogsággal rebegték a pappal együtt: „Krisztus feltámadt.“ . . .



Szomorú Husvét.

Édes anyám, édes anyám,
Milyen idő van kint?
Orgona fánk szép levele
Olyan búsan bölint;
Hadd keljek fel, drága anyám,
Hadd nézzem meg őket,
Ugy érzem, hogy ez életben
Még egy csapás érhet . . .

— Édes lányom, ne beszélj így,
Megreped a szívem,
Fű, fa, virág rólad beszél
Élni fogsz te, kincsem.
Jöjj közelebb az ablakhoz,
Nézd a fényes napot,
Nézd! Oh nézd kertünk virágait
Mind neked bölintott.

Ágyról letép a beteg lány,
Keble fájón zilál,
Szánalmas a kinézése,
Arcán ül a halál;
— Édes anyám! Drága anyám!
Csókoljon meg engem,
Láttam a szép természetet
Órül szívem, lelkem.

Erős vagyok édes anyám,
Érzem, nagyon erős,
Visszamegyek az ágyamba,
Vezetni már fölös;
Imádkozunk édes anyám
Talán jobban leszek,
Meglátssa, hogy Husvét napján
A templomba megyek.

. . . Ut az óra tizenkettőt,
És a lány felrezen;
Egy sóhajlás, egy vonaglás —
Meghalt szép csendesen.
Költi, rázza édes anyja,
De hiába minden . . .
Féltett kincse, szeme fénye,
Oh az többé nincsen!

Miskolci Kovács Béla.



A nagyasszony kívánsága.

Irta: Andor Károly.

Az egész környéken mindenki csak úgy hívta, hogy a „nagyasszony.“

Ezüstfehér haja kicsillogott a csipkés szélű főkötő alól, amitől meg nem vált volna a világ minden kincseért sem. Ótöle változhat ugyan a divát; de az ő kúriájának a kapuján belül nincs semmi keresni valója. Meg is látszik ott minden a nagyasszony irányító keze. Egy kis maradéka az egész ház a régi jó időknél.

A ház előtt kőoszlopos zöld rács. Az oszlopok csillogó fehérre vannak meszelve. Belül pedig üde virágos kis kert, tavasszal teli jácinttal, tulipánnal, amit ha elnyit, friss virágok váltanak fel, mind a nagyasszony gyűjtötte magokból. Nincs az ő rózsáinak párja, de abból nem szabad leszakítani egyetlen egyet sem. Nem arra teremtette azt az Isten.

Mikor a zöldrácsos ablakok reggel, este kinyílnak s a nagyasszony elhelyezkedik az egyik ablaknál a nagyanyjáról maradt öreg karosszékeben, csak úgy ömlik be a balsamos, illatos kerti levegő. Futó jegenye-akác simul a falakhoz az ablakközökben s rajtok a vad-rózsza nyitja ezernyi-ezer fehér és piros virágait. Valami édes béke száll a szemlélő szívébe, ha egy pillanatra megáll e visszaradott boldog idő előtt.

Ma azonban nincs jövedvében a nagyasszony. Máskor szeliden parancsoló hangja most haragos. Hogy is ne, mikor a legszebb rózsafajtát lopta meg

valaki az éjjel. Rezeg a csipke főkötője szélén a reszkető haragtól.

A cselédség rémülten keres tőle lehetőleg távol valami munkát, ilyenkor nem jó a nagyszony színe elé kerülni. Mérgesen szalad a konyhába, de nincs ott egy fiatal sem. Azok már megsejtették a veszedelmét.

Hát azért táplálak én benneteket, hogy meglopjatok? Azért bánok én úgy veletek, mint az anyatyúk a csirkéivel, hogy tolvaj legyen belőletek. Meglopnak a saját cselédek! Ki sem mehetek az utcára, ha megtudják, hogy a nagyszonyt meglopták a cselédei.

Ilonka! Ilonka hol vagy? Gyere segíts megkeresni a tolvajokat! Biztosan kint van valamennyi a hátulsó kertben.

A hívásra tizenhat év körüli leányka szaladt ki a konyhába. Feje piros bábos fehér kendővel van hátrakötve. Arca, mint a nyíló róza, melyen rajta még az a bársonyos üde virágpor. Ragyogó szemei kíváncsian s kissé megijedve tekintenek a nagyszonyra.

Mi baj aranyos nénikém? Lám, hogy megijeszt. S odaszalad a remegő nagyszonyhoz. Fejét odasimitja annak a kebléhez s úgy néz föl rá azokkal a kérdő, édes nagy szemekkel.

Mi? Hát megloptak ezek a cudarok. Biztosan ezek voltak, de csak kerüljön egy a kezeim közé!

Mit loptak aranyos nénikém? Kik loptak?

Hát a tegnapi este kinyitott rózsafát lopták meg. Azt a vöröset, a melyiket úgy oltogatok évről-évre arról a rózsafáról, amelyiket még a boldogult Sándorom ültetett, hogy soha, míg élek, ki ne vesszen.

A leány pirosabb lett a vérvörös rózsánál. Ijedten bujt a nagyszony kendőjébe, hogy az zavarát észre ne vegye. Keble pihegett, mint a megijesztett galambé.

Hát már most mit mutatok én meg a fiamnak? Minden percben itt lehet. Ilyen szegény! Hát te miért bujsz ide, miért nem szaladsz azok után a gaz tolvajok után?

Édes nénikém, ne szidja őket, nem hibásak. Én ismerem a tolvajt.

Ki az, mutasd meg, hadd kaparom ki a szeméit!

Mindjárt megmutatom, jöjjön csak a néni. S remegve vezette be a mellékszobába.

Csipkefüggönyös csinos szoba volt az, amelyben senkinek sem volt szabad tartózkodni, csak a nagyszony főának. A friss reggeli levegőbe édes rózsaillat áradt szét s az asztalon régi porcellán vázában ott piroslott az ellopott rózsák-ból csinált csokor.

A leányka fehér kötényével takarta el piruló arcát s aztán zokogva térdelt le a nagyszony előtt. Átölelte térdét hófehér karjával.

Én vagyok a tolvaj, aranyos nénikém... Bocsásson meg. Nem teszem többé.

A nagyszony szemeiből egymásután tünt el az összegyülemlett felhő. Kiderült az arca. Körülnézett a csilló-góan tiszta szobában s fölemelte a leányt. Az nem mert fölnézni rá, csak akkor, midőn a nagyszony megcsókolta homlokát.

Hát miért nem szóltál te kis csacsi?

Hát nem haragszik a néni, igazán nem? S feleletet sem várva, összevissza csókolta azt a redős ábrázatot.

A nagyszony leült az asztal mellé s a leányt maga mellé vonva, egy ideig szótlanul nézett a virágokra.

Jól van ez így édes lányom. Törte meg végre a csendet. Apának megígértem, hogy anya helyett anyád leszek. Úgy neveltelek, mint a magamét. Hozzászoktattalak a rendhez, hozzáneveltelek a házi gondokhoz. S mikor láttam, hogy nem hiába iparkodtam, csak egy kívánságom volt, hogy itt maradj mindig ebben a házban. Legyen valaki, aki utánam megőrzi ennek minden zugát, aki úgy tudja majd szeretni, mint én szerettem.

A lelkembe látok, te szeretted a fiamat. Ha az övé lehetsz, nyugodtan megyek Sándorom után. A kúria jó kezébe kerül.

No, ne sirj kis árvám. Hát nem jót

akar a néni? De a leányt nem bírta elcsöndesíteni. Ólébe hajtotta fejét és sirt keservesen. A nagyszony fölemelte síró fejét, megsimogatta könnyes arcát s aztán sírt ő is. Sírtak, pedig boldogok voltak...

A könnyes boldogságot sarkantyú-pengés zavarta meg.

Na, lett erre fölgrás. Ilonka egy minutában a harmadik szobában volt. A nagyszony meg félrecsúszott főkötőjét igazgatta jobbra-balra, de sehogy sem sikerült. Kötényével törülgette könnyeit, de azok csak nem akartak megszűnni. Egyik a másik után toladott előre. Tipegve sietett a belépő elé.

Hát megjöttél?

Meg édes anyám! s átölelte a könnyező édes anyát.

Hát megjöttél? Megjöttél fiam?

Hajtogatta egyre a szegény boldog anya s könnyei csakúgy omlottak az arany-zsinóros atillára.

Ejnye no, még tönkreteszem a ruhádat! S kötényével iparkodott letörülgetni a könnyeseppeket.

Sose bánna édes anyám. Legyen legalább rendjel is az atillámon, az édes anyám örömkönyve. S úgy csókolgatta le egyenkint azokat a könnyeket.

Na ülj már le fiaskám. Lám, el is felejtettem, hogy te két óráig lovagoltál. Úgy-e kifáradtál szentem? Így ni. Aztán éhes vagy-e? Persze, még kérdezem is. Hogyne volnál éhes! Aztán édes anyád itt pityereg, ahelyett, hogy te állal fogadna.

Éhesnek éhes vagyok édes anyám, de szomjasnak még szomjasabb. Ezek a könnyek olyan jól estek nekem.

Jó, jó te hízelgő. Ilonka! Ilonka!

Igaz, hát Ilonka nem jó elébem?

Dehogy nem, mindjárt itt leszek.

Ilonka! Hallod Ilonka, hol bujkálsz? Gyere csak elő hamar.

De bizony mézeskaláccsal sem csalták volna azt most ki rejtekéből. Mit volt mit tenni, maga a nagyszony sietett ki a konyhába. Ott azután majd hogy meg nem csókolta örömeiben az óvatosan előkullogó cselédséget.

A fiatal huszártiszt azalatt leoldotta kardját s boldogan nézett körül a kis, puha fészekben. Valami kéjes gyönyör fogta el, amit a régen nélkülözött otthon varázsol a szívébe. A rózsacsokrot kétszer is a kezébe vette. Ki tehette azt oda? Édes anyja-e, vagy valaki más? Akárki, egyet kivett s a válzsinórja mellé tűzte.

Azután leült. Arca elkomorult. Valami titok busította el. Azért jött, hogy azt ma elmondja édes anyjának. Ha sikerülne? ... Erre a gondolatra öröm csillant fel a szemében. S ha nem sikerülne? ... Eh, sikerülni kell. Lesz szép szó, csók, minden s mit nem adna meg azért édes anyja. De hol van az a lány? ... A titok megoldása tőle is függ. Talán csak nem fél tőle. Épen indulni akart, hogy fölkeresse, mikor anyja teli tálcával sietett be a szobába.

Igy ni, édes fiam! Úgy-e most már ráismersz a te régi kis mamádra? Egy tapodtat sem, még nem reggelizté!

Igen, de hol van Ilonka?

Ilonka ide, Ilonka oda! Első az édes anyád főztje! Majd előkerül valahonnan. Kell is neked mindent látni, tudni? Aztán ki tudja, kíváncsi-e annyira a hadnagy urra? Majd itt leszek, csak egyél előbb.

Nézd csak, előbb ebből a jó házi pálinkából. S úgy etette, mint valami kis gyermeket. És a nagy gyermek nem panaszkodott. Evett jóízűen. Az anyja meg csak nézte. Dehogy evett volna csak egy falatkát is! ...

Evés után hizelegni próbált a hadnagy ur. Összevissza csókolta az édes anyját, de nem mert előrukkolni a raporttal. Nagy nehezen azonban erőt vett elfogultságán s messziről hozzákezdett az ostromhoz.

Hát aztán igazán szeretsz édes anyám?

Még kérdezed, hát mondani kell azt te... te, te...

Tudom, érzem, hogy szeretsz, de... de le tudnál-e valamiről mondani az én kedvemért?

Ugyan miről, na, hadd hallom,

ki velem! Biztosan valami kópéságon törőd a fejed.

Nem anyám! Én... én meguntam a katonaságot...

Hát ez az a nagy kívánság, ez az a nagy lemondás? Már azt hittem, hogy legalább is még ma el akarsz menni. Erről nem mondtam volna le; de arról? Tégy belátásod szerint. De miért untad meg?

Meguntam, azután meg... házasodni szeretnék, ha ugyan édes anyámnak nem volna ellenvetése szándékom és a választásom ellen.

Hát már választottál? Egyszerre sápadt lett a nagyszony. Minden szép reménye, minden öröme repülőfélben volt egyszerre. Könnyek toltak ujra a szemébe, de a csalódás könnyei.

Hát úgy elbusit a szándékom? Hát te nem szeretnéd, ha fiad boldog lehetne s itt lakna mindig, itt a közelében?

A jó asszony alig halott valamit szavaiból.

Hidd el, jó lélek, épen olyan, mint te, csupa szív, csupa jószág.

Olyat csak egyet ismerek. Más ide nem jó soha! Az én házamat nem forgatják föl modern úri dámák. Nekem olyan menyem legyen, aki előtt szent e régi háznak minden porszeme. Különb, míg én élek, nem teszi be ide a lábát. S szinte reszketett a felindulástól. Kiegyenesedett s büszke tekintete ellentmondást nem tűrően nézett végig lehajtott álló fián.

Nem tudtam, bocsáss meg édes anyám, hogy ilyen kellemetlenül érint házassági tervem. De történjék akármí, én le nem mozdok Ilonkáról. Ő az enyém lesz s tudom, hogy méltó nevékhöz s a Bónis kuriához.

A büszke asszony az Ilonka név hallására újra a régi lett. Szemeiből a fenyegető sugarak helyett a forró szeretet és öröm csillogott elő.

A mi Ilonkánkról beszélsz fiam?

Kiről másról beszélnék? Őt szeretem már évek óta s tovább nem várhatok. Reánk adod áldásodat?

A boldog nő nem sietett, de futott ki a szobából. A hadnagy ur nem tudta mire vélni a gyors változást; de a következő percben már kezénél fogva vonszolta édes anyja a vonakodó s fülig pirult Ilonkát.

De bizony csak gyere, nem harapja le az orrodát! Hát ha a felesége fogsz lenni, akkor is így szaladsz eléje?

De már ekkor segítőtje is akadt... a vőlegény.

Három boldog szív története ez, meg azé a virágos, öreg kuriáé.



Uj Messiás.

Ne fájjon az, ha megsebeznek!

Tölük te azt zokon ne vedd!

Hisz én tudom, hogy te olyan vagy

Milyennek mindig hittelek.

Ma még büntetlen ér a büntett.

Ma még meg nem torholtaod,

De másképp lesz, csak felragyogjon

A csillagom, a csillagod!

És ez az idő eljövendő már:

Kigyult egy csillag, mely vezet

Mint egykor az a másik csillag.

Mely egy Megváltót hirdetett.

Kigyult a csillag, fénye gyenge.

De mindig szebb színben ragyog:

Ha akarod, hogy bosszút álljunk,

Imádd hűn azt a csillagot!

Tekints az égre! Ne rettenj meg.

Bár fellegterhes, bár setét,

Nincs jel se rajt, a mely hirdetné

Egy új jövendő kezdetét.

De ott a szélen — haloványan —

Látod: egy fényesáv ráng ragyog:

Ha igazságos még az Isten

Kigyujtja azt a csillagot!

NÉMETH PÁL.

Halvány violák illata.

Írta: Fonyi Ilona.

Amikor a kertben az első viola kinyílik s bódító illata behatol nyitott ablakomon, mindannyiszor bánat borul a lelkemre, s nem tudom viszszafojtani könnyeimet: ilyenkor eszembe jut egy szomorú történet, amit egy halvány asszony mondott el nekem egy szép nyári este.

Amint kinézek ablakomon s a langyos szellő ide-oda mozgatja a kis virágokat: úgy képzelem, mintha annak a szomorú, halvány asszonynak az árnya lebegne itt előttem — s a mint behunyom szememeimet, egészen visszatér emlékezetembe az a esodás-szép est, amidőn együtt ültünk vele a „Tündérlak” terraszán s halk hangon elbeszélte nekem, miért olyan szomorú, miért olyan halvány?

* * *

... Midőn a tájon minden elesendesül s az égen kigyullanak a esil-lagok, akkor — abban a méla esőnd-ben kezdek én élni. Az illatterhes levegő bágyadtá tesz; — lehunyom szememeimet s a tova siető szellő álomba ringat.

Ilyenkor álmodom azt, hogy élek — s az a pár órai álom adja az erőt ahhoz, hogy valóban éljek. Szánandó az én sorsom; — olyan vagyok, mint a fáradt utas, ki pihenőt nem talál, — olyan, mint a zaklatott lelkiismeret, nyugtot nem lelek sehol.

Te esodálkozva nézel reám. Iga-zad van!

En, a dúsgazdag Rápholtyné — kinek még a gondolatát is lesi a férje, aki négyes fogaton jár, kinek az operában páholya s legszebb ékszerai és toilletjei vannak a bálokon, — igen, akinek kincse, gazdagsága van, az mégis szegény, nyomorultabb a koldusnál.

De hát kezdem előről. Ha mindent elmondok neked, úgy bizonyosan megértesz engem s nem fogsz esodálkozni azon, amiket az imént mondtam.

Mint fiatal leány, sokat jártam multságokra, szüleim mindenüvé elvittek, ahol mutogathatták szebbnél-szebb toilletjeimet. Nem találtam örömet a fényes bálteremben, engem unatott a férfiak léha beszéde, táncolni nem szerettem s szivesebben ültem volna esőndes kis szobámban. Szerettem a magányt. A midőn a hold feljött s az esillagok biztatólag integettek, bólingattak felém, akkor voltam én boldog. Nézetem a tájat hosszan s a lelkemben szebbnél-szebb ábrándok keltek: álmodtam valami esodás-szép világról, tündérországról s ilyenkor úgy szerettem volna szárnyra kelni, repülni a végtelenbe az én esodás-szép álomvilágom felé.

Nem ismertem az életet, oly szépeknek gondoltam el. A lelkemben megjelent egy s az után vágyódtam folyton, hosszas éjteleken azt kerestem, kutat-tam s nem találtam meg soha. Egy izben anyám előtt kezdtem álmaim-ról, ábrándjaimról beszélni; nevetve nézett reám, nem értett meg engem.

Magányosan voltam a leggyakrabban. Ilyenkor elgondolkoztam a jövő felett. Csodás szép színekkel festettem azt ki. Képzetelemben megjelent egy ifjú, aki szeretettel simult hozzám, aki ideális lelkével egészen édes rabságába vont a szívemet, aki komoly, szilárd jellemével mélyen hatott az én szépért, jóért lelkesülő kedélyemre, akinek oda tudtam volna adni szívemet, szerelmemet, akiért fel tudtam volna áldozni a szívemet is. De mindez csak képzelet, csak álom maradt s nem valósult meg soha!

Aztán megismertem az életet. Keserű volt látnom, mily léhák s őnzők, haszonlesők az emberek, hogy lelkükben egyetlen nemes érzés nincs: megiszonyodtam tőlük.

Ekkor történt, hogy egy reggel halványan lépett a szobámba anyám s tudtomra adta, hogy a dúsgazdag Rápolthy Jenő megkérte a kezemet.

Hallani sem akartam róla. Kijelenttem, miszerint nincs szándékom addig férjhez menni, míg képzeltem ideálom el nem jő, míg olyat nem ismerek, kit tisztelni s szeretni nem fogok. Anyám kért, hagyjak fel hóbortos álmaimmal, melyeknek valószínűsége úgy is hiába várom. Azt mondotta, éppen hozzám illő férj: egy Szentimrey leány nem mehet bárkihez férjhez. Vagyonna van szükségem s a Szentimreyek mindig az eszükkel szerettek.

Tiltakoztam anyám mondása ellen; mondtam, hogy nálam a vagyon semmit sem kell számít, a lélek jószágára fektetem a legfőbb súlyt. Anyám ekkor szeretetlenül, hidegen csak annyit mondott: én akarom.

... És a menyasszonya lettem Rápolthy Jenőnek s akkor megtanultam aztán, mi a szenvedés. Féltem a perettől, mely örökre az ő oldalához fűz. Rettogtam attól a gondolattól, hogy olyan férfi neje legyek, akit nem szeretek s még csak nem is becsülok. Idegen a lelkünk, nincs egy közös szál, mely egymáshoz fűzne, ő nem fog engem megérteni soha.

S nem csalódtam, úgy is lett. Férjem és én idegenek vagyunk egymásra nézve.

Ha néha szobámba jön, hol én gondolataimba mélyedve ülök, kacagva beszél el legújabb kalandját s nekem végig kell hallgatni üres, léha feesegetését. Csak éjjel, midőn esőndes minden — s ő kártya-asztal mellett keres szórakozást — akkor adom át magamat teljesen bánatnak.

Borzasztó az én helyzetem. Nincs senki, aki igaz szeretettel vonzódnék hozzám, kivéve téged édesem, akinek irántami szeretete, vonzódása az, mely örömet csepegtet sivar lelkembe — nincs senki, senki más, aki megértene engem.

* * *

Ez az, amit nekem az a szomorú, halvány asszony egy szép nyári este elmondott s ez az, ami mindig az eszembe jut, valahányszor a viola erős illata behatol ablakomon. Ilyenkor szomorúság éjt hatalmába, mert elgondolom, hogy hányan vannak az emberek milliói között, akik hasonló módon járnak az élet utain, akik egész életükön át hiába keresik a célt, melyért élni kell, hiába keresik a rokonlelkét, a boldogságot, amit nem találhatnak meg soha.

Ilyenkor szánakozom azokon, akik selyembe, bársonyba járnak s a világ irigyl gazdagságukat. Bohó emberek! ne irigyeljétek — szánakozzatok azokon a szegény teremtetéseken — hiszen ha tudnátok, hány selyem és bársony alatt dobban fájón a szív, hány — a világ előtt kacagó ajak — ostromolja otthon, a csöndes magányban keserűen, lázasan az eget: megértenétek azt, ami eszembe jut olyankor, ha érzem a halvány violák bődítő illatát s hallom a mesét, amit az nekem elbeszél...



A menyasszony románcja.

*Bánatos menyasszonyt visznek esketőre,
Vinnék inkább szegényt ki a temetőbe;
Ki a temetőbe, édes anyja mellé,
Mint azzal a völgyégyenylel
A szent oltár elé.*

*Lesir a szenvedés halavány arcáról,
Messze száll a sóhaj remegő ajkáról;
Messze innen, messze, egy város zajába,
Hol érette küzd egy ifjú,
Tőle üdvét várva.*

*Ott áll az oltárnál jegyese oldalán,
Végig pereg könye bánatos orcáján;*

*Összesug a násznép sóhajtozva, szánva:
„Szegény leány, be nagy lehet
Boldogtalansága!”*

*Elhangzott az eskü, ehangzott az „igen”!
„Hazugság az esküd!” felelt rá az Isten.
Kivonul a násznép, robog a sok hintó,
Csak a halvány szép menyasszony
Lelke marad síró.*

*Fölharsan a zene, tánc, vígalm járja,
Összezseng a pohár a fiatal párra;
Élteti mindenik, boldogságot esdve,
De a halvány menyasszonynak
Mégse jő meg kedve.*

*Bánatosan fölír lánykori nótája,
Belesir lelkének gerle-zokogása;
Megered a könye... kirohan az éjbe,
Onnan meg a vadvirágos
Temető kertjébe.*

*Temető kertjébe, anyja sírhalmára,
Enyhülést keresni szilaj fájalmára;
Ráborul zokogva, öleli fejfáját,
Megtört szívet panaszolja
Boldogtalanságát.*

*„Bocsáss meg, bocsáss meg, édes anyám,
[lelkem]
Hazugság volt esküim, most is őt szeretem;
Őt, ki érettem küzd, éjt nappallá téve...
Két szerető szívet tört meg
Édes atyám vetke....*

*S megvillan kezében gyilkos tör acélja,
Egy döfés a szívbe, — elérve a célja;
Kedvese nevével száll el galamb-lelke...
Álom, ábránd, bú, fájdalom,
Minden eltemetve!...*

*Messze innen, messze, egy zajos városba,
Gyászos jelentést visz a szomorú posta;
Fekete betűin hull egy ifjú könye...
Az a sötét gyászjelentés
Szívet összetörte.*

Szendrói Hotozsnay Cyrill.



Szikla.

Irtá: Silbergnérné Lőw Róza.

Sziklának csúfoltál, mert erényesnek maradtam. Csodálkozva ámulnál, hogy harmincz esztendővel, buzgó vágygál, erős életillúzióval, ábrándosan forró fővel, pezsgőn melegedő lélekkel, öledbe nem hulltam. Hogy nem olvasztották el vágyak, ölelések jellemem sziklakeményiségét. Hogy nem engedett fel lényem külső jegecedése, a benső mámor tüzetét.

Mi vagy te? Ki vagy te — kérdezted — szerelemből és ellenállásból, odaadásból és akarattól álló különös teremtes? Miért akard csókomat, ha nem kívánsz meghódolni a szerelem erejének? Hódolatot? Csak örökös hódolatot, imádást? Emberek vagyunk. Hajtsd meg akaratos fejed, jellemed, az édes, bűvös varázshatalom előtt! E szavakra kökeményre merevedtem. Szembe szálltam idővel, alkalommal, veszélyel. Szikla lettem.

Elvonulhattak fölöttem szerelmek, hízlegések ezernyi édességei, bűbajos varázslatai mind. El a tündérvilágról való legszebb álmaim, andalító vágyaim, gyönyörű meséim, mind. Mit érnek nekem, ha cserébe adom egyetlen kincsem, örök becsem, vihartól tépett, harcokat végig küzdött, fehér erényem? Mit ér a szerelem élvezése, ha gazdaggá tesz, miután koldussá tett? Ha elébb koldus voltam, hiába öltözöm cifra, káprázatos színekbe; érzem az ujjak mutatásában e szavak keménységét: Ez az, ki elébb koldus volt. Inkább hadd legyek kemény

szikla és árva koldus örökké a szerelmi életben.

Pedig hasitaná csak fel szívét a sziklának valaki! Vér buzogna belőle. Tiszta, pirosan pezsdülő, szerelmesen gyönyöröző, magyar vér. Mely hevül, árad melegen. De kocsonyásodni is tud me-reven. A szikla bensejében vibrál, küzd az és megfagy, ha kell. Ha az élet törvénye, a sors szigora úgy kívánja.

Elébb régen, mielőtt sziklává kövesedtem, lágy, simulékony asszony voltam. Kettőt szerettem, mert két nemes lényt vezetett életutamba a sors. Két eszménynek hódolt meg rajongó asszonyszívem. De te egyike, kedves, kettős képemnek eltörtél. Eloszlott férfias képed álomvilágom fátyolos ködéből, a tiszta, józan földi világba. S lepattan az igézet szépsége, hatalma egyéniségedről, kedves személyedről. De nem fosztott még meg abbéli hitemtől, hogy a másikkal eszményi voltában ne higgyek. Hisz csak asszony voltam én is.

Mindketten szeretetek, mindketten meghódoltatok nekem. Mindketten, tán egyenlően, férfimód. Kezeitek egyenlő melegséggel simogatva, bensőn szorítva. De ti nem voltatok egyenlők. Míg egyik mélységes, bizalomteli, meleg, önfeláldozóan hűséges, imádatlani pillantása belelopódzott melegítve lelkembe, onnan a hála, a bizalom érzését fakasztva, rokon viszonyban egyesülendő; addig a másik kezemet szorítva, mámorosan forró tekintettel, néma könyörgést csent lelkembe.

Mi volt az az elidegenítő könyör-gésedben? Mi az a forró kívánat szem-medben, mi kezemet kilopta kezedből, lényemet lehítve, tartásom megkeményítve, rideggé fagyasztva, tartózkodóvá idegenítve, édes közlekedben? Csak egy közönséges mozdulat, a vágy árulója. Közönséges ölelés, a testi szerelem kifejezése. S eloszlottak az álmok.

Az álom, messzire tova tűnő, gyönyörű, szépséges képe száll, búsan kalandozva, a végtelenbe. Még fel-fel bukkan a távozó képem, hogy végül elmosódjon előttem az álom, szerelmem, nagy lelki vágyam, bűbájosan varázslatos asszonyi illuzióm. Hogy kibontakoz-zék belőle és a földre pottyanjon egy férfi.

Egy magasztosan lelkes, nemesen eszményi, nagyesszi, acélszívű, lágy lelkű, tünni tudó férfi.

Cimbora, barát, rokon, kedves. Mind ez te valál, mikor meghódoltál. Mikor szerelmemet szivedbe fogadtad és tiedet lábaimhoz tetted, lelki gyönyörben, tiszta örömben. Meghódoltál szeszélyem, ábrándos vágyam, eszményi kívánságaim előtt. Titkoltad földi vágyad, hogy női lelkem el ne riasszad. Ez ábrándba, e tiszta eszményi képből valék szerelmes. És e kép tünnőben.

Te ülsz mellettem; a férfi. A varázs, álom, eszmény, illuzió, a tündérvilág sa-játságos fényességei, mind oszladóban. Egymagad ülsz mellettem, földi vágyak-tól áthatva, földi szerelemtől mámorosodva, gyönyörre szomjúzva. Rajtam a karod és én józanodom. Ajkad az ajkam keresi mohón. A közönséges szerelem lanyhaságával konyul hűvösödő, józanodó fejem. Te méltatlankodó, megbotránkozó, szemrehányó hangon, fojtottan sügöd: Szikla, köszikla!!

Nagy folyam közepén állok. Körül-tem nagy, hullámzó víz; emberek áradata. Élő, nyüzsgő világ zaja. Szürkére mosott az életárja. Sötéten, ridegen, keményen állok. Erélyes kitartással tűrve a sors rám mérte viharos csapkodásokat. Viharok dühöngő szakadásait. Ugyan-olyan hozzáférhetetlen keménységgel tűröm a nap perzselő hevét, tüzes szikráit, barnára száritó, égő melegségét. A napom te volnál: szerelmem! A folyam te volnál: életem.

Mindketten sem bírtok meg az egyenesen álló sziklával. Szerelmed áramla-tával egyaránt türi az élet hideg hullám-zását. Mögötte, körülte veszély. Füllasztó, alábukó veszély. És én kiemelkedem, mert én tudod; szikla, szikla vagyok!

S lepattan rólam igézeted bűvölő varázsa. Le férfi hatalmad ereje, mert földi vágy-gyal közlekedel s én — én az eszményt imádom.

Suttogó zöld, lombos erdő közepén is találsz. Köhéggy tövében, árok szélen oldalt állok ridegen, keményen. Mohlepte fenyves övedzi derekam. Lágy, hűvös szellő lengeti fejem. Csattognék szerelemről, zengenék vágyakról, zokognék fájalmakról, dalolnék bánkodásról. De zöld erdőben nem madár, hanem szikla, szikla vagyok!

Egyik oldalamat gyors, tisztán csör-gedező hegyi patak mossa. Másik olda-lamat idők moha lepi. Derekamat viha-ros idők nyomai görnyeszítik. Homloko-mon a küzdés barázdái. Mégis felém közelg imádkozó, áhitatos képű, fáradt vándor. Messze völgyből estharang csendül. Imádság rezdül a tájon. Angyalok csókjától lehel az erdő. Szentek vágyá-tól remeg a szellő. Leboruló, küzdő lel-kek nyugalmat, békét kereső s megtaláló szívek harmónikus muzsikája száll dí-csötítve az égbe. S vándorom megállt.

Bús a járása, konyult a feje. Égő az ajka, tikkadt a lehellete. Mélázó a tekintete, forró a vágya. S bánatos a lelke. Reám néz hosszan, imádkozó ajkkal, üd-vözlő tekintettel, egész gondolkodó, té-pelődő lényével. Köztünk a nagy, halálos örvény; életünk útjai. Én innen, ő túl. Mégis felém vágyik, imádatlani borulandó a kösziklára. De híd kéne. Elkészül az is; bizalomból, szeretetből, becsüléssel. S átlép rajta tisztes komolysággal, meg-ható egyszerűséggel, mélységes benső-séggel a másik barátom, az eszményem. A lelki rokonság erejével, hangos üd-vözletével döngeti meg őserdők mélyé-ben, köhéggy tövében a sziklát. S össze-borulnak meghitt emberszereteten, igaz pajtáságban. És a szikla könnyeket sir. A barát zokogást csitít. A vándor nem árva, a szikla nem kemény többé.

Megtalálta a vándor azt az útszé-li követ, mire leborulhat imádkozni, pa-naszkodni. Meg a szikla az embert, ki-ért érdemes volt csendes magányát ot-tahagyni. Szépséges lelki szeretet veti rájuk melegítő sugarát, rózsásra, színesre varázsolva világukat, méla, szüzenesen szerelmes, östermészet lágy ölében.

S nem vágnak reád te harma-dik, ki csak voltál „der Dritte im Bunde“. Mert nem éred be ennyi gyönyörűség-gel. Földi vágyak mohósága ég ajkadon, mikor zsémbelve duzzogod felém: Te szikla! Míg amaz — látod — lelki tisz-tasággal, hálát imádkozva öleli — a sziklát.



Szokásból.

— Umland. —

A hogy leszáll a csöndes est
S a esillagok kigyulnak,
Kis lázatoknál vársz reám
Ott mentiben az útnak.
Nem mondtuk sohse: így legyen,
Csak úgy — szokásból így megyen.

Magam se to'm, hogyan s mikép,
Megesókolom, s ő engem;
Nem kérem én, nem adja ő,
De nem is áll ám ellen.
S mert ajk az ajkon édes is,
Hát úgy hagyjuk továbbra is.

Szellő rózsával játszadoz,
Nem kérdezi: szeretsz-e?
Harmatra szomjas rózsaszál,
Nem mondja soh'se: adsz-e?
Szeretem őt, s ő értem ég,
Bár egyikünk se mondta még.

Szász Árpád.



Málnási
Mária-
forrás

— Természetes alkalikus sós savanyúvíz —
A légzőszervek és bélhuzam hurutos bántalmainál a seltersi és gleichenbergi vizeket jóval
fölülmulja, gyomorégéseknél páratlan hatású.
Kútkeszélőség: BRASSÓ.
Főraktár S.-A.-Ujhelyben: HAZAI H. bel- és külföldi ásványvízkereskedésében (Rákóczi u.)

Hallani sem akartam róla. Kijelentettem, miszerint nincs szándékom addig férjhez menni, míg képzelt ideálom el nem jő, míg olyat nem ismerek, kit tisztelni s szeretni nem fogok. Anyám kért, hagyjak fel hóbortos álmaimmal, melyeknek valószínűsége úgy is hiába várom. Azt mondotta, éppen hozzám illő férj: egy Szentimrey leány nem mehet bárkihez férjhez. Vagyonra van szükségem s a Szentimreyek mindig az eszkükkel szerettek.

Tiltakoztam anyám mondása ellen; mondtam, hogy nálam a vagyon semmit sem számít, a lélek jószágára fektetem a legfőbb súlyt. Anyám ekkor szeretetlenül, hidegen csak annyit mondott: én akarom.

... És a menyasszonya lettem Rápolthy Jenőnek s akkor megtanultam aztán, mi a szenvedés. Féltem a peretől, mely örökre az ő oldalához fűz. Rettegtem attól a gondolattól, hogy olyan férfi neje legyek, akit nem szerettek s még csak nem is becsülnék. Idegen a lelkünk, nincs egy közös szál, mely egymáshoz fűzne, ő nem fog engem megérteni soha.

S nem esalódtam, úgy is lett. Férjem és én idegenek vagyunk egymásra nézve.

Ha néha szobámba jön, hol én gondolataimba mélyedve ülök, kacagva beszéli el legujabb kalandját s nekem végig kell hallgatni üres, léha fecsegését. Csak éjjel, midőn esőndes minden — s ő kártya-asztal mellett keres szórakozást — akkor adom át magamat teljesen bánatomnak.

Borzasztó az én helyzetem. Nincs senki, aki igaz szeretettel vonzódnék hozzám, kivéve téged édesem, akinek irántami szeretete, vonzódása az, mely örömet esepgetet szívár lelkembe — nincs senki, senki más, aki megértene engem.

Ez az, amit nekem az a szomorú, halvány asszony egy szép nyári este elmondott s ez az, ami mindig az eszembe jut, valahányszor a viola erős illata behatol ablakomon. Ilyenkor szomorúság éjt hatalmába, mert elgondolom, hogy hányan vannak az emberek milliói között, akik hasonló módon járnak az élet utain, akik egész életükön át hiába keresik a célt, melyért élni kell, hiába keresik a rokonságot, a boldogságot, amit nem találhatnak meg soha.

Ilyenkor szánakozom azokon, akik selyembe, bársonyba járnak s a világ irigylő gazdagságukat. Bohó emberek! ne irigyeljétek — szánakozatok azokon a szegény teremtéseken — hiszen ha tudnátok, hány selyem és bársony alatt dobban fájón a szív, hány — a világ előtt kacagó ajak — ostromolja otthon, a csöndes magányban keserűen, lázasan az eget: megértenétek azt, ami eszembe jut olyankor, ha érzem a halvány violák bódító illatát s hallom a mesét, amit az nekem elbeszél...

A menyasszony románcja.

*Bánatos menyasszonyt visznek esketőre,
Vinnék inkább szegényt ki a temetőbe;
Ki a temetőbe, édes anyja mellé,
Mint azzal a völégénnyel
A szent oltár elé.*

*Lesír a szenvedés halavány arcáról,
Messze száll a sóhaj remegő ajkáról;
Messze innen, messze, egy város zajába,
Hol érette küzd egy ifjú,
Tőle üdvét várva.*

*Ott áll az oltárnál jegyese oldalán,
Végig pereg könye bánatos orcáján;*

*Összesug a násznép sóhajtozva, szánva:
„Szegény leány, be nagy lehet
Boldogtalansága!”*

*Elhangzott az eskü, ehangzott az „igen”!
„Hazugság az esküd!” felelt rá az Isten.
Kivonul a násznép, robog a sok hintó,
Csak a halvány szép menyasszony
Lelke marad síró.*

*Fölharsan a zene, tánc, vigalom járja,
Összezseng a pohár a fiatal párra;
Élteti mindenik, boldogságot esdve,
De a halvány menyasszonyak
Mégse jő meg kedve.*

*Bánatosan fölsír lánykori nótája,
Belesír lelkének gerle-zokogása;
Megered a könye... kirohan az éjbe,
Onnan meg a vadvirágos
Temető kertjébe.*

*Temető kertjébe, anyja sírhalmára,
Enyhülést keresni szilaj fájdalomra;
Ráborul zokogva, öleli fejfáját,
Megtört szívvel panaszolja
Boldogtalanságát.*

*„Bocsáss meg, bocsáss meg, édes anyám,
[lelkem!
Hazugság volt esküöm, most is őt szeretem;
Őt, ki érettem küzd, éjt nappallá téve...
Két szerető szívet tört meg
Édes atyám vétke... .*

*S megvillan kezében gyilkos tör acélja,
Egy döfés a szívébe, — elérve a célja;
Kedvese nevével száll el galamb-lelke...
Alom, ábránd, bú, fájdalom,
Minden eltemetve! . . .*

*Messze innen, messze, egy zajos városba,
Gyászos jelentést visz a szomorú posta;
Fekete betűin hull egy ifjú könye...
Az a sötét gyászjelentés
Szívét összetörte.*

Szendrói Holozsnyay Cyrill.



Szikla.

Irtá: Süilbergerné Löw Róza.

Sziklának csúfoltál, mert erényesnek maradtam. Csodálkozva ámultál, hogy harmincz esztendővel, buggó vágygal, erős életilluzióval, ábrándosan forró fővel, pezsgőn melegedő lélekkel, öledbe nem hulltam. Hogy nem olvastották el vágyak, ölelések jellemem sziklakeményiségét. Hogy nem engedett fel lényem külső jegecedése, a benső mámor tü-zétől.

Mi vagy te? Ki vagy te — kérdezted — szerelemből és ellenállásból, odaadásból és akarattól álló különös teremtés? Miért akard csókomat, ha nem kívánsz meghódolni a szerelem erejének? Hódolatot? Csak örökös hódolatot, imádást? Emberek vagyunk. Hajtsd meg akaratos fejed, jellemed, az édes, büvös varázshatalom előtt! E szavakra kőkeményre merevedtem. Szembe szálltam idővel, alkalommal, veszélylyel. Szikla lettem.

Elvonulhattak fölöttem szerelmek, hizelgések ezernyi édességei, bűbajos varázslatai mind. El a tündérvilágról való legszebb álmaim, andalító vágyaim, gyönyörű meséim, mind. Mit érnek nekem, ha cserébe adom egyetlen kincsem, örök becsém, vihartól tépett, harcokat végig küzdött, fehér erényem? Mit ér a szerelem élvezése, ha gazdaggá tesz, miután koldussá tett? Ha előbb koldus voltam, hiába öltözöm cifra, kápráztató színekbe; érzem az ujjak mutatójában e szavak keménységét: Ez az, ki előbb koldus volt. Inkább hadd legyek kemény

szikla és árva koldus örökké a szerelmi életben.

Pedig hasítaná csak fel szívét a sziklának valaki! Vér buzogna belőle. Tiszta, pirosan pezsdülő, szerelmesen gyöngyöző, magyar vér. Mely hevül, árad melegen. De kocsonyásodni is tud me-reven. A szikla bensejében vibrál, küzd az és megfagy, ha kell. Ha az élet törvénye, a sors szigora úgy kívánja.

Előbb régen, mielőtt sziklává kövesedtem, lágy, simulékony asszony voltam. Kettőt szerettem, mert két nemes lényt vezetett életutamba a sors. Két eszménynek hódolt meg rajongó asszony-szívem. De te egyike, kedves, kettős képemnek eltörtél. Eloszlott férfias képed álomvilágom fátyolos ködéből, a tiszta, józan földi világba. S lepattant az ígézet szépsége, hatalma egyéniségedről, kedves személyedről. De nem fosztott még meg abbéli hitemtől, hogy a másikkal eszményi voltában ne higgyek. Hisz csak asszony voltam én is.

Mindketten szerettek, mindketten meghódoltatok nekem. Mindketten, tán egyenlőn, férfimód. Kezeitek egyenlő melegséggel simogatták, bensőn szoritva. De ti nem voltatok egyenlők. Mig egyik mélységes, bizalomteli, meleg, önfeláldozóan hűséges, imádatlani pillantása belelopódzott melegítve lelkembe, onnan a hála, a bizalom érzését fakasztva, rokon viszonyban egyesülendő; addig a másik kezeimet szoritva, mámorosan forró tekintettel, néma könyörgést csent lelkembe.

Mi volt az az elidegenítő könyör-gésedben? Mi az a forró kívánság szem-medben, mi kezemet kilopta kezedből, lényemet lehűtve, tartásom megkéményítve, rideggé fagyasztva, tartózkodóvá idegenítve, édes közeledben? Csak egy közönséges mozdulat, a vágy árulója. Közönséges ölelés, a testi szerelem kifejezése. S eloszlottak az álmok.

Az álom, messzire tova tűnő, gyönyörű, szépséges képe száll, búsan kalandozva, a végtelenbe. Még fel-fel bukkan a távozó képem, hogy végül elmosódjon előttem az álom, szerelmem, nagy lelki vágyam, bűbájosan varázslatos asszonyi illuzióm. Hogy kibontakoz-zék belőle és a földre pottyanjon egy férfi.

Egy magasztosan lelkes, nemesen eszményi, nagyesszi, acélszívi, lágy lelkű, tünni tudó férfi.

Cimbora, barát, rokon, kedves. Mind ez te valál, mikor meghódoltál. Mikor szerelmemet szivedbe fogadtad és fiedet lábaimhoz tetted, lelki gyönyörben, tiszta örömben. Meghódoltál szeszélyem, ábrándos vágyam, eszményi kívánságaim előtt. Titkoltad földi vágyad, hogy női lelkem el ne riasszad. Ez ábrándba, e tiszta eszményi képbe valék szerelmes. És e kép tünnőben.

Te ülsz mellettem; a férfi. A varázs, álom, eszmény, illuzió, a tündérvilág sajátosság fénységei, mind oszladóban. Egymagad ülsz mellettem, földi vágyaktól áthatva, földi szerelemtől mámorosodva, gyönyörre szomjúzva. Rajtam a karod és én józanodom. Ajkad az ajkam keresi mohón. A közönséges szerelem lanyhaságával konyul hűvösödő, józanodó fejem. Te méltatlankodó, megbotránkozó, szemrehányó hangon, fojtottan sügöd: Szikla, köszikla!!

Nagy folyam közepén állok. Körültem nagy, hullámozó víz; emberek áradata. Élő, nyüzsgő világ zaja. Szürkére mosott az életárja. Sötéten, ridegen, keményen állok. Erélyes kintartással túrva a sors rám mérte viharos csapkodásokat. Viharok dühöngő szakadásait. Ugyanolyan hozzáférhetetlen keménységgel túróm a nap perzselő hevét, tüzes szikráit, barnára száritó, égő melegségét. A napom te volnál: szerelmem! A folyam te volnál: életem.

Mindketten sem bírtok meg az egyenesen álló sziklával. Szerelmed áramlataival egyaránt túri az élet hideg hullámzását. Mögötte, körülte veszély. Fullasztó, alábukó veszély. És én kiemelkedem, mert én tudod; szikla, szikla vagyok!

S lepattan rólam ígézeted büvölő varázsa. Le férfi hatalmad ereje, mert földi vágy-gyal közeledel s én — én az eszményt imádom.

Suttogó zöld, lombos erdő közepén is találász. Köhegy tövében, árok szélén oldalt állok ridegen, keményen. Mohlepte fenyves övedzi derekam. Lágy, hűvös szellő lengeti fejem. Csattognék szerelemről, zengenék vágyakról, zokognék fájdalomról, dalolnék bánkódásról. De zöld erdőben nem madár, hanem szikla, szikla vagyok!

Egyik oldalamat gyors, tisztán csör-gedező hegyi patak mossa. Másik oldalamat idők moha lepi. Derekamat viharos idők nyomai görnyeszítik. Homloko-mon a küzdés barázdái. Mégis felém közelg imádkozó, áhitatos képű, fáradt vándor. Messze völgyből estharang csendül. Imádság rezdül a tájon. Angyalok csókjától lehel az erdő. Szentek vágyától remeg a szellő. Leboruló, küzdő lel-kek nyugalmat, békét kereső s megtaláló szívek harmónikus muzsikája száll di-csősítve az égbe. S vándorom megállt.

Bús a járása, konyúlt a feje. Égő az ajka, tikkadt a lehellete. Mélázó a tekintete, forró a vágya. S bánatos a lelke. Reám néz hosszan, imádkozó ajkkal, üd-vöző tekintettel, egész gondolkodó, té-pelődő lényével. Köztünk a nagy, halálos örvény; életünk útjai. Én innen, ő tul. Mégis felém vágyik, imádatlani borulandó a kösziklára. De híd kéne. Elkészül az is; bizalomból, szeretetből, becsülésből. S átlép rajta tisztes komolysággal, meg-ható egyszerűséggel, mélységes benső-séggel a másik barátom, az eszményem.

A lelki rokonság erejével, hangos üd-vözletével döngeti meg öserdők mélyé-ben, köhegy tövében a sziklát. S össze-borulnak meghitt emberszereteten, igaz pajtáságban. És a szikla könnyeket sir. A barát zokogást csitít. A vándor nem árva, a szikla nem kemény többé.

Megtalálta a vándor azt az útszéli követ, mire leborulhat imádkozni, pa-naszkodni. Meg a szikla az embert, ki-ért érdemes volt csendes magányát ott-hagyni. Szépséges lelki szeretet veti rájuk melegítő sugarát, rózsásra, színesre varázsolva világukat, méla, szívesen szerelmes, östermészet lágy öleiben.

S nem vágnak reád te harma-dik, ki csak voltál „der Dritte im Bunde”. Mert nem éred be ennyi gyönyörűség-gel. Földi vágyak mohósága ég ajkadon, mikor zsémbelve duzzogod felém: Te szikla! Mig amaz — látod — lelki tisz-tasággal, hálát imádkozva öleli — a sziklát.



Szokásból

— Umland. —

A hogy leszáll a csöndes est
S a csillagok kigyulnak,
Kis látatoknál vársz reám
Ott mentőben az útnak.
Nem mondtuk sohse: így legyen,
Csak úgy — szokásból így megyen.

Magam se to'm, hogyan s mikép,
Megesókolom, s ő engem;
Nem kérem én, nem adja ő,
De nem is áll ám ellen.
S mert ajk az ajkon édes is,
Hát úgy hagyjuk továbbra is.

Szellő rózsával játszadoz,
Nem kérdezi: szeretsz-e?
Harmatra szomjas rózsaszál,
Nem mondja soh'se: adsz-e?
Szeretem őt, s ő értem ég,
Bár egyikünk se mondta még.

Szász Árpád.



Málnási Mária-forrás — Természetes alkalikus sós savanyúvíz —
A légzőszervek és bélhuzam hurutos bántalmainál a seltersi és gleichenbergi vizeket jóval fölülmulja, gyomorégéseknél páratlan hatású.
Kútkezelőség: BRASSÓ.
Főraktár S.-A.-Ujhelyben: HAZAI H. bel- és külföldi ásványvízkereskedésében (Rákóczi u.)